

naše fakulta

podpis smlouvy s FN USA | PANCARE | zvolen nový rektor MU | kurz urgentní medicíny 2011 | SVOČ | běh na dlouhou trať
PEDIATRIA | EMPNurse | naše fakulta informuje | prošli vědeckou radou | kongresy a sympózia | výročí a jubilea

informační bulletin
Lékařské fakulty
Masarykovy univerzity

OBSAH

úvodní slovo děkana	5
Lékařská fakulta Masarykovy univerzity a Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně podepsaly Smlouvu o vzájemné spolupráci	6
PANCARE	8
naše fakulta informuje nový rektorem MU je Mikuláš Bek	13
Kongres České kardiologické společnosti	14
Kurz urgentní medicíny 2011	16
naše fakulta informuje nový simulační přístroj ISTAN	21
konference SVOČ	22
XIII. Brněnské dentální a implantologické dny	29
5. workshop CELL – The Czech Leukemia study group – for Life projektu „Opportunní infekce u hematologických nemocných“	31
49. výstava léčivých rostlin	32
Vhodná investice do vzdělání – Pediatria	34
rozloučení s prof. MUDr. Bohumilem Fišerem, CSc.	35
běh na dlouhou trať Katedra optometrie a ortoptiky LF MU	37
workshop projektu EmpNURSE	41
rozloučení s členem redakční rady doc. MUDr. Stanislavem Janouškem, CSc.	48
2. celofakultní konference o doktorském studijním programu	50
K životnímu jubileu prof. MUDr. Zdeňka Plachety, DrSc.	53
EI CML – European Investigators meeting on chronic myeloid leukemia	55
prošli vědeckou radou MUDr. Lubomír Křivan, Ph.D.	58
připravujeme pro Vás	60

Vážení a milí členové akademické obce, vážení čtenáři našeho periodika.

Dostáváte nyní již předprázdninové číslo našeho bulletinu. Je neuvěřitelné, jak ten čas letí...

V minulém úvodníku jsem psal, že nás čekají dvě významné události:

2. celofakultní konference, tentokrát o postgraduálním studiu, a také volba rektora. Obojí, domnívám se, dopadlo velmi dobře. Z celofakultní konference je jasný výstup, dopis vedení LF všem předsedům oborových rad o tom, jak je nutné tento program zlepšit. Publikace s impact factorem musí být absolutní podmínkou. Rektorská volba také nakonec ve 3. kole došla úspěšného závěru a již se i rýsuje velmi solidní zastoupení LF ve vedení univerzity.

Osobně jako zcela zásadní považuji podepsání Memoranda o spolupráci mezi MU (potažmo projektem CEITEC) a ICRC spolu se smlouvou o spolupráci mezi LF a FN U sv. Anny. Na těchto dokumentech se pracovalo řadu měsíců a jsou, domnívám se, velmi kvalitní. Čeká nás řada dalších úkolů: přijímací řízení, snad dopracování projektu převedení postgraduálního specializačního vzdělávání na lékařské fakulty, dojednání smluv s dalšími fakultními nemocnicemi... léto asi bude skutečně velmi horké.

Váš

Jiří Mayer

Lékařská fakulta Masarykovy univerzity a Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně podepsaly Smlouvu o vzájemné spolupráci

DOKLADEM TOHO, ŽE LÉKAŘSKÁ FAKULTA MASARYKOVY UNIVERZITY A FAKULTNÍ NEMOCNICE U SV. ANNY I NADÁLE BUDOU POKRAČOVAT VE VZÁJEMNÉ SPOLUPRÁCI, JE SMLOUVA NOVĚ PODEPSANÁ PŘEDSTAVITELI OBOU INSTITUCÍ – DĚKANEM LÉKAŘSKÉ FAKULTY MASARYKOVY UNIVERZITY PROF. MUDR. JIŘÍM MAYEREM, CSC., A ŘEDITELM FAKULTNÍ NEMOCNICE U SV. ANNY ING. PETREM KOŠKOU, MBA. SMLOUVA BYLA PODEPSÁNA NA PŮDĚ LÉKAŘSKÉ FAKULTY MU DNE 12. KVĚTNA 2011.

Smlouva o vzájemné spolupráci v základech navazuje na smlouvu z roku 1998. Těžištěm spolupráce i nadále zůstávají jednotlivé kliniky, které jsou společnými pracovišti obou institucí pro výukovou a vědeckou činnost.

Základní principy memoranda zůstávají nezměněny, ale změnila se řada ustanovení, která v průběhu třinácti let zastarala.

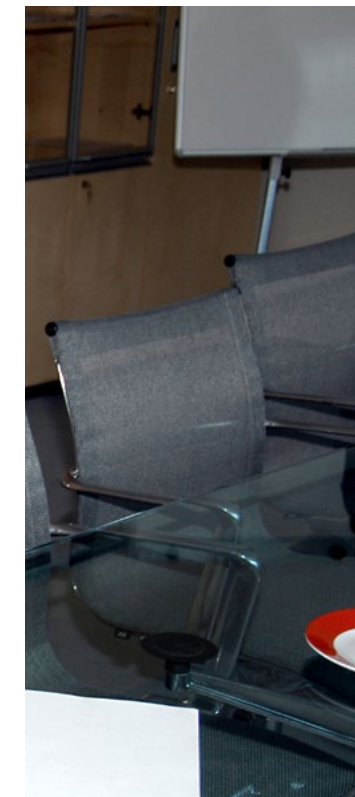
Smlouva nově zakotvuje postavení výuky nelékařských zdravotnických povolání, jež v původní smlouvě chybělo. Impulsem pro novou úpravu spolupráce ve vědě a výzkumu v rámci klinik byl rovněž vznik výzkumných center CEITEC a ICRC. Smlouva garantuje, že kooperace obou institucí na klinikách si zachová vysoký standard.

Mimo jiné také **detailně upravuje** součinnost při jmenování přednostů klinik a celkově posiluje pravomoci přednostů, jako osob nejvíce zodpovědných za koordinaci společných činností obou institucí.

Novou smlouvou je garantována kvalita a vysoká úroveň spolupráce, která je nezbytná pro naplnění vysokých cílů obou institucí.

FAKULTNÍ NEMOCNICE U SV. ANNY V BRNĚ

PANCARE

VE DNECH 27. AŽ 29. DUBNA 2011 SE V BRNĚ USKUTEČNILO TŘÍDENNÍ 7. PRACOVNÍ SETKÁNÍ SKUPINY PANCARE (PAN-EUROPEAN NETWORK FOR CARE AFTER CHILDHOOD AND ADOLESCENT CANCER).

Čeští dětské onkologové byli poctěni pořádáním této významné odborné evropské akce. Setkání uspořádala

Klinika dětské onkologie LF MU a FN Brno (přednosta prof. Jaroslav Štěrba) ve spolupráci s Psychologickým ústavem AV ČR (ředitel prof. Marek Blatný). Záštitu nad setkáním převzali primátor města Brna Roman Onderka, hejtman

Jihomoravského kraje Michal Hašek a předseda České onkologické společnosti prof. Jiří Vorlíček. Předsedou organizačního výboru byl MUDr. Tomáš Kepák z Kliniky dětské onkologie LF MU v Brně.

PanCare je celoevropská pracovní skupina založená v Lundu ve Švédsku v roce 2008, jejímž cílem je zajistit, aby byla všem jedincům vy-

lčeným v Evropě z nádorového onemocnění dětského a adolescentního věku poskytována optimální dlouhodobá následná péče. Skupina je zaměřena na harmonizaci výzkumu, terapie i preventivní péče ve všech zemích Evropské unie.

V minulých 40 letech se výsledky léčby nádorů v dětském a adolescentním věku podstatně zlep-

šily, dnes dosahuje ve vyspělých zemích 5 letého přežití více než 80% pacientů. Mezi jednotlivými evropskými zeměmi jsou však stále podstatné rozdíly jak ve výsledcích léčby, tak v organizaci následné péče.

Česká dětská onkologie dnes snese srovnání s nejvyspělejšími státy Evropy i světa. České děti se všemi typy leukémií i solidními nádory mají

27. AŽ 29. DUBNA 2011 SE KONAL JIŽ 7. PANCARE MEETING. TENTOKRÁT SE USKUTEČNIL V BRNĚ, V HOTELU INTERNATIONAL. POŘADATELEM BYLA: PAN-EUROPEAN NETWORK FOR CARE OF SURVIVORS AFTER CHILDHOOD AND ADOLESCENT CANCER

v současné době více než 80% šanci na vyléčení. U některých typů nádorů je šance dokonce vyšší než 95%. Stejně jako další vyspělé evropské země však řešíme optimální dlouhodobou následnou (celoživotní) péči o vyléčené dětské pacienty.

V Evropě je dnes dle odhadů mezi 300 a 500 tisíci lidí vyléčených z nádorového onemocnění v dětství či adolescenci. Přesná čísla nejsou známa a jejich zjištění je mimo jiné jedním z úkolů sdružení PanCare. Dvě třetiny vyléčených pacientů trpí jedním či více nežádoucími pozdními následky nádorového onemocnění a/nebo jeho léčby. Některé z nich přitom významně negativně ovlivňují kvalitu života (například kognitivní deficit, sekundární malignity, infertilita). Řada z pozdních následků léčby se vyskytuje s velkým časovým odstupem po ukončení léčby (i desítky let) a problematika pozdních následků léčby proto vyžaduje funkční spolupráci dětských onkologických pracovišť s medicínou dospělého věku. PanCare má dnes více než 140 členů z 26 evropských zemí a sdružuje jak odborníky (lékaře, epidemiology, vědce, psychology, zdravotní sestry), tak i zástupce vyléčených pacientů. 7. pracovního setkání PanCare v Brně se zúčastnilo 46 účastníků ze 16 zemí.

Předchozích šest setkání se uskutečnilo v Lundu (SWE), Grazu (A), Modeně (I), Newcastleu (UK), Paříži (F) a Mainzu (GE).

Na brněnském setkání byly mimo jiné diskutovány možnosti celoevropských studií v rámci 8. rámcového programu (FP 8) Evropské unie? klinické studie v oblasti pozdních následků léčby a etiologické studie. PanCare bude spolupracovat se SIOP-E (International Society for Paediatric Oncology) na tom, aby v nových evropských klinických studiích v dětské onkologii byly

zahrnuti i pozdní následky léčby. Ambulance pozdních následků léčby by měly být schopny zabezpečovat preventivní programy. Jedinci vyléčení z dětských nádorových onemocnění vyžadují komplexní následnou péči zaměřenou na celou škálu možných pozdních následků jako jsou nefrotoxicita, endokrinopatie apod. Genetické studie (GWAS – genome-wide association studies) vyžadují celoevropský kontext vzhledem k malé četnosti dětských nádorových onemocnění.

Odborné přednášky byly věnovány zejména těmto tématům: kvalita života – longitudinální studie; stratifikace pacientů dle individuálního rizika kardiovaskulárních onemocnění, fertilita po chemo & radioterapii, poruchy sluchu u dětí s nádory centrálního nervového systému.

V Brně byly ustanoveny tři nové pracovní skupiny v rámci PanCare Quality of Life working group, Fertility Working Group a Ototoxicity Working Group, které budou pracovat na přípravě projektů pro FP 8. Obě dvě česká centra dětské onkologie (FN Praha Motol a FN Brno) mají v těchto pracovních skupinách své zástupce, národním zástupcem za Českou republiku je MUDr. Tomáš Kepák z Kliniky dětské onkologie v Brně.

Další setkání PanCare se bude konat v říjnu 2011 v Amsterdamu. Podrobnosti lze nalézt na adrese www.pancare.eu.

**MUDr. Tomáš Kepák
odborný asistent**

Klinika dětské onkologie LF MU a FN Brno

Paní docentku Mladosievičovou jsem potkala o „coffee-breaku,“ kde hovořila s přednostou Kliniky dětské onkologie LF MU a FN Brno, který je však i proděkanem pro výuku v klinických oborech na LF MU profesorem MUDr. Jaroslavem Štěrbou, Ph.D.

Doc. MUDr. Beáta Mladosievičová, Ph.D., z Oddělení klinické patofyziologie LF Univerzity Komenského v Bratislavě byla tak laskavá a podělila se s námi o první dojmy z kongresu.

Paní docentko, jak vnímáte tento mezinárodní meeting, kterého se účastníte?

Toto evropské podujatie je venované optimálnej dlhodo- bej starostlivosti o vylieče- ných detských onkologických pacientov. Téma je nanajvyš aktuálna, pretože počet vy- liečených detských onkologických pacientov vo vyspelých krajinách narastá a zároveň sa zisťuje, že vyliečenie si neraz „vyžiada vysokú daň za víťazstvo“ vo forme neskorých násled- kov protinádorovej liečby. V súčasnosti sa počet bývalých onkologických pacientov liečených v detstve a počas adolescencie v Európe odha- duje takmer na 500 tisíc, pričom je alarmujú- cou skutočnosťou, že približne 60% z nich má aspoň jeden neskorý nežiadúci následok liečby a 30% závažný neskorý následok. Deti sú na po- dávanie agresívnej protinádorovej liečby zvlášť senzitivne.

Lekár (onkológ, iný špecialista, prípadne prak- tický lekár) majúci v starostlivosti pacienta po liečbe detských nádorov by nemal „ostať

sám“ – stratený v mori vedeckých poznatkov a v množstve odporúčaní. Je nevyhnutné, aby pri riešení tohto nesmierne zložitého a citlivé- ho problému onkológovia spolupracovali v rámci multidisciplinárnych tímov s kolegami z univer- zitných aj iných vedeckých domácich aj zahra- ničných centier. Som presved- čená, že PanCare môže tento problém posunúť dopredu, a to nielen v rovine vedeckej a me- todologickej, ale aj praktickej – zameriava sa totiž na prípravu spoločných európskych odpor- účaní pre dlhodobý follow up, pracuje na príprave „survi- vorship passport“ a a webovej stránky „survivornet“, získava financie z európskych grantov- ých schém pre skvalitnenie života týchto pacientov.

Takéto multidisciplinárne pa- neurópske podujatia považuj- em za ďalší krok k optimálnej

starostlivosti o vyliečených detských onko- logických pacientov, ktorú sme pred 15 rokmi za- čali aj na Slovensku.

Jaký je podľa Vás hlavný dôvod konání kongresu v Brně?

Myslím si, že hlavný dôvod konania kongre- su v Brne je v tom, že Česká republika je vďaka svojej európskej úrovni v diagnostike a liečbe onkologických ochorení a rovnako aj vo vede rešpektovaným partnerom v oblasti onkológie, publikácie v popredných svetových vedeckých časopisoch a vystúpenia jej odborníkov na sve- tových a európskych kongresoch sú známe. Českí onkológovia sa zapájajú do európskych projektov, detskí onkológovia z Brna stáli pred

niekoľkými rokmi napríklad pri zrode multidisciplinárneho projektu PanCare, úspešne pracujú aj v rámci centra CEQOL a QOLOP projektu na národnej úrovni. V minulom roku výsledky z oblasti psychosociálnej problematiky vyliečených detských onkologických pacientov prezentovali aj na svetovom kongrese International Society of Pediatric Oncology v Bostone. Výsledky zaujali a je teda pochopiteľné, že ostatní kolegovia z Európy privítali možnosť navštíviť Brno.

Můžete nám říci, jak vznikla a jak dlouho již trvá Vaše spolupráce s kolegy z Brna?

S pánom profesorom Štěrboom sa poznáme z detských onkologických kongresov už od konca 90tych rokov. Niektoré problémy onkologických pacientov a ich riešenia (napr. v oblasti toxicity liečby) vidíme podobne. Naša užšia spolupráca s Klinikou detskej onkológie LF MU a FN trvá od roku 2007, kedy pán profesor Štěrba spolu s MUDr. Kepákom prijal úlohu recenzenta jednej monografie o možných neskorých následkoch protinádorovej liečby v detstve, ktorá vznikla v Bratislave. V posledných rokoch sme nadviazali spoluprácu aj pri psychologickom sledovaní vyliečených detských pacientov s Psychologickým ústavom ČAV (s prof. Blatným, ktorý patrí k hlavným organizátorom tohto podujatia), máme rozbehnutý výskum z oblasti genetických prediktorov toxicity protinádorovej liečby (v ktorom si vzájomne porovnávame výsledky fenotypizácie s českými kolegami) a samozrejme máme ďalšie vedecké plány, veď Bratislava je blízko.

Kongres je ve své polovině, ještě je tedy brzy na hodnocení, přesto, mohu se Vás zeptat již nyní co je pro Vás osobně největším přínosem z tohoto kongresu?

Myslím si, že prínosov je viac a ťažko povedať, ktorý je najväčší - osobitne si cením prehlbovanie spolupráce a sieťovanie vzťahov medzi odborníkmi z asi 15 európskych inštitúcií, ktorí sa naliehavým problémom neskorých následkov protinádorovej liečby v detstve zaoberajú. Z doterajších vystúpení aj z publikovaných výsledkov považujem za lídrov v riešení týchto problémov švédsku, britskú a dánsku skupinu. Prezident PanCare group Dr. Lars Hjorth z Lekárskej fakulty v Lunde ma zaujal hneď po prvom stretnutí minulý rok v Bostone, a to nielen pre jeho vysokú odbornosť, ale aj štýl práce. Podujatie je zorganizované profesionálne, bez prehnannej formálnosti, Klinika detskej onkológie LFMU a FN, ktorú mali účastníci možnosť navštíviť, všetkých zaujala.

Osobitne pozorne na tomto podujatí vnímam prítomnosť patientskej skupiny - vyliečených pacientov, ktorí v detstve prekonali onkologické ochorenie a sú citlivým „senzorom“ našich odborných snáh. Zaujímajú cenné stanoviská z pozície pacientov, ale aj z hľadiska profesionálnych pracovníkov, keďže niektorí v tejto oblasti aj pracujú – ako lekári, sestry, vo výskume. A tak nám ostatným umožňujú korigovať naše čisto odborné jednostrannosti pri riešení toho citlivého a zložitého problému.

Děkuji za rozhovor.

Mgr. Marie Korcová

Novým rektorem Masarykovy univerzity byl zvolen Mikuláš Bek

26. DUBNA 2011 ZVOLIL AKADEMICKÝ SENÁT NOVÉHO REKTORA MASARYKOVY UNIVERZITY. JE JÍM SOUČASNÝ PROREKTOR PRO STRATEGII A VNĚJŠÍ VZTAHY MIKULÁŠ BEK, KTERÝ ZÍSKAL NADPOLOVIČNÍ VĚTŠINU HLASŮ.

foto: měsíčník muni.cz

1. září 2011 se ujme své funkce, poté, co jej jmenuje prezident ČR.

Senátoři vybírali z celkového počtu pěti kandidátů. První dvě kola volby proběhla dne 18. dubna, ale žádný z kandidátů nezískal potřebnou nadpoloviční většinu hlasů. Do třetího kola postoupili prorektor Mikuláš Bek a kvestor Ladislav Janíček. Rektorem byl zvolen Mikuláš Bek, který získal v tajné volbě 24 hlasů.

Naše redakce se zeptala prof. MUDr. Marie Novákové, Ph.D., zástupkyně LF MU v Akademickém senátu Masarykovy univerzity, jak vnímala průběh předvolební kampaně a volbu samotnou z pozice předsedkyně Komory akademických pracovníků AS MU.

“ Myslím, že každý, kdo sledoval průběh předvolební kampaně – a to z jakékoliv pozice či kteréhokoliv „tábora“ – mi dá za pravdu, že se jednalo o nesmírně korektní soubor pěti velkých, byť rozmanitých osobností. Osobností různých svým zaměřením a oblastí, z které přicházejí, spojených ovšem zájmem o univerzitu a její budoucnost. Je dobře, že si Masarykova univerzita mohla takto vybírat. Na druhé straně takové množství kvalitních kandidátů připravilo nejednu horkou chvíli senátorům. Za Komoru akademických pracovníků mohu říci, že všichni moji kolegové, z naší fakulty i z ostatních fakult a pracovišť MU, přistoupili k volbě kandidáta na rektora nesmírně zodpovědně. Všichni jsme věnovali volbě spoustu času a vynaložili jsme velké úsilí pochopit každého z kandidátů a na základě co největšího množství informací se následně správně rozhodnout. Doufám, že se to Akademickému senátu nakonec podařilo. Čas ukáže, jak si docent Bek ve funkci povede. Já osobně věřím, že půjde ve slěpějích svých předchůdců a povede univerzitu správným směrem.

Videa z volby rektora si můžete prohlédnout na webu LF MU (přejít na videogalerie).

Kongres České kardiologické společnosti

Kongresy České kardiologické společnosti jsou největší odborné lékařské akce v ČR a dokonce přesahují republikový rámec, díky velké účasti lékařů ze Slovenska.

Letošní kongres se konal poměrně brzy 1.–4. května, bylo zde 3700 registrovaných účastníků a zaznělo 345 sdělení v sedmi konferenčních sálech.

Celý kongres byl zaměřen postgraduálně, čemuž odpovídalo i to, že velká část účastníků nejsou kardiologové.

Je pozitivní, že zájem o novinky a dění v kardiologii je mezi lékaři tak vysoký. Jako organizátoři akce se snažíme poskytnout i něco navíc. Letos to byl pacient v Praze na Homolce, kterému mu robot zavedl katetizační systém na ablaci fibrilace síní a lékař tento zákrok prováděl v Rotundě v Brně pomocí počítače na vzdálenost 200 kilometrů. Myslím, že toto bylo jedním slovem „perfektní“.

Prof. Sommers, který měl být kongresu přítomen a jehož přednášku měli účastníci vyslechnout, se na poslední chvíli omluvil, že nemůže přijet do Brna, ale nabídl, že by přednášku i diskuzi provedl přes Skype přímo z Mayo kliniky v Rochesteru.

Ač narychlo zorganizované, setkal se to s velkým úspěchem.

Přednáška byla avizována na 11.00 hodin dopoledne našeho času. Pro pana profesora to ovšem znamenalo přednášet ve čtyři hodiny ráno. Přesto vstal, šel do své pracovny, kde na něj čekala kamera, měl přednášku a po té diskutoval asi s 500 kardiology v sále. Popravdě to bylo velmi pěkné, racionální a interaktivní.

Věc, která se stala náhodou, ale pro příští rok jsme se rozhodli, že něco podobného uděláme již jako samozřejmost.

Prof. MUDr. Petr Widimský, DrSc., FESC – nový prezident ČKS

Prof. MUDr. Hana Rosolová, DrSc., FESC (FN Plzeň) a prof. MUDr. Lenka Špinarová, Ph.D., FESC (LF MU) na slavnostním zahájení

Prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc., na slavnostním zahájení zastupoval rektora Masarykovy univerzity

Past prezident a prezident elect ČKS prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc., a prof. MUDr. Petr Widimský, DrSc., FESC

Prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., FESC (LF MU) při slavnostní přednášce

Prof. MUDr. Jindřich Špinar, CSc., FESC. v sekci HOT lines

Prof. MUDr. Lenka Špinarová, Ph.D., FESC. v sekci HOT lines

Prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., FESC, při kardioběhu Jiřího Tomana

Jiří Havelka na galavečeru

prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc, FESC, a prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc., FESC, při předávání cen na galavečeru

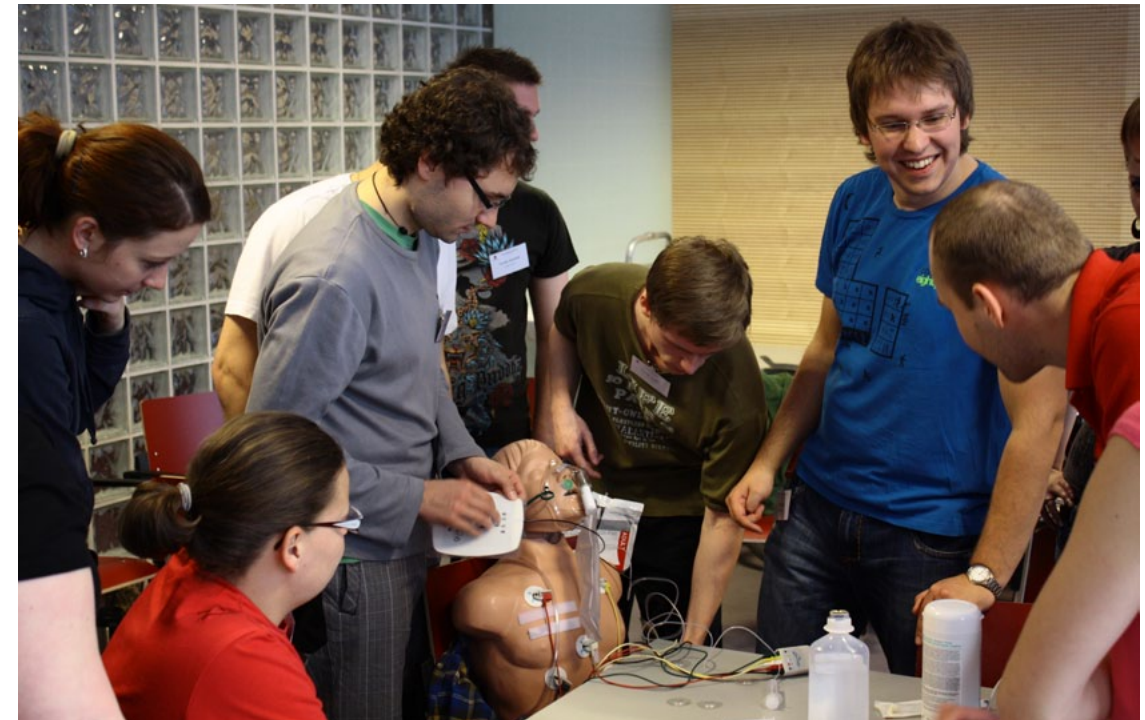

Kurz urgentní medicíny 2011

K. JEDLIČKOVÁ¹, A. JANEČKOVÁ¹, M. KOSINOVÁ¹, O. SMĚKALOVÁ², P. ŠTOURAČ²

¹ Lékařská fakulta, Masarykova univerzita, Brno

² Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, LF MU a FN Brno, Brno

Kurz urgentní medicíny pořádaný na naší fakultě v dubnu letošního roku nebyl pro naše studenty žádnou novinkou. Počty zájemců bažících po účasti na této události, snažících se o nabytí dalších informací z oblasti urgentní medicíny, již několik let přesahují kapacitu tohoto projektu. To bylo motivem prvotního plánu uskutečněného mezi MUDr. Petrem Štouračem, šéfem výukového a publikačního portálu AKUTNE.CZ, a Andrejem Černým, současným prezidentem Spolku mediků. Když celou myšlenku svou záštitou podpořil i děkan LF MU, prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc., uskutečnění již nestálo nic v cestě. Podporu kurz dostal i od všech tří anesteziologicko-resuscitačních klinik naší fakulty, ZZS kraje Vysočina a Nadačního fondu AKUTNĚ.CZ. Jednoduchost spočívá v opakování už v minulosti konaných projektů, my jsme však chtěli něco navíc. Snaha o zlepšení jednotlivých částí kurzu byla patrná na každém kroku i v každém z nápadů organizátorů. Studenty jsme nechtěli nechat zahálet ani na chvíli. Učinit slovíčku „urgentní“ v titulu kurzu zadost bylo mottem celých příprav. Událost naplánovaná na 16. a 17. dubna 2011 se kvapem blížila.

Kurz byl vyhrazen studentům 4., 5. a 6. ročníku fakulty. Byla jich necelá stovka. Dvoudenní urgentní boj byl rozdělen do dvou částí. První den připadl teorii, kterou by snad někdo mohl považovat za „suchou“. Organizace nezhálela ani v tomto směru. Pro nic netušící studenty byly připraveny scénky, které měly zjistit jejich pohotovost, schopnost rozhodnout se, a tak uplatnit dosud nabyté lékařské znalosti. A že se ocitli v situacích nemilých. Už při příchodu na registraci v sobotu ráno jim doslova k nohám několikrát spadla kolabující dívka, kterou účastníci vždy s přehledem ošetřili. O pár chvil později vypuklo slavnostní zahájení. Několik slov studentům věnovali MUDr. Petr Štourač, koordinátor projektu a zástupce portálu AKUTNE.CZ, MUDr. Martin Doleček, Ph.D., odborný garant teoretické části, MUDr. Lukáš Dadák, Ph.D., odborný garant praktické části, MUDr. Edita Richterová, náměstkyně pro LPP Zdravotnické záchranné služby kraje Vysočina, a za Spolek mediků Andrej Černý. Proběhla první sekce přednášek. Ve výčtu ochutnávky, které jsme studentů dopoledne nabídli, byly lahůdky typu Úvod do problematiky oboru urgentní me-

dicíny, prezentované dr. Richterovou, Letecká záchranná služba přednášena dr. Havlíkem, či Polytrauma v přednemocniční a nemocniční péči v podání dr. Koutného. Ani mezi poslechem zajímavých témat nebyli účastníci ponecháni v klidu. V první přestávce se některým stala osudná návštěva toalety, kde naši figuranti sehráli velice věrohodně epileptický záchvat. Blok přednášek pak nebyl ukončen slovem posledního přednášejícího, ale ostrou výměnou názorů dvou studentů, kde slovo dalo slovo, rána ránu a vše vyústilo do bezvědomí jednoho z výtržníků. Obědové nabývání energie následované sekcí odpoledních přednášek téměř dovršilo den první. Studenti si odnesli další znalosti z oblasti KPR dle guidelines 2010 od dr. Dolečka, KPR dětí a novorozenců, akutní otravy dětí od doc. Fedory, prezentovány byly i přednášky Hypotermie akcidentální, léčebná v přednemocniční a nemocniční péči, Alternativní zajištění dýchacích cest a i.v. přístupu od dr. Kubalové a Přednemocniční péče a úrazy v maxilofaciální oblasti od dr. Peřiny. Sobotní teoretická část byla online přednášena prostřednictvím výukového a publikačního portálu AKUTNE.CZ, kde jsou nyní dostupné na adrese www.akutne.cz/prenosy i záznamy jednotlivých přednášek. Sladkou přestávkovou tečkou studentům byla další sehraná scénka, kde se jedné nešikovné studentce podařilo pořezat se o rozbitou sklenici a způsobit si tak arteriální krvácení. Po téměř devítihodinovém cyklu

přednášek odcházeli domů vyčerpaní nejen účastníci. Ti se však již těšili na nedělní praktickou část programu, kde právě nabyté znalosti mohli upotřebit.

Nedělní shon začal pro všechny participanty brzy ráno. Rozdělení do malých skupinek se vydali na první lekci zcela netušíce, co je pro ně na stanovištích přichystáno. Všichni měli v daný den projít osm úkolů, na plnění každého z nich byl stanoven hodinový limit. U dr. Dominika z KDAR LF MU a FN Brno si studenti probrali a vyzkoušeli všechny aspekty spojené s riziky dětské resuscitace. Dr. Kubalová si připravila praktický nácvik zajištění vstupu do cévního řečiště - studenti kanylovali žílu periferním žilním katétrelem figurínám. Odvážnější také svým kolegům. Bonusem bylo vyzkoušení intraoseální vrtačky. Lidská kost byla nahrazena slepičím vejcem. Studentům, kteří již navštívili jednu z konferencí výukového a publikačního portálu AKUTNE.CZ, jistě nebylo cizí stanoviště dr. Pelikána s názvem Difficult Airway Management aneb obtížné zajištění dýchacích cest, které se postupně stává fenoménem. Na stanovišti dr. Šulaje z martinského KAIM našli studenti dvě rozhádané sestry, které se nedostatečně postaraly o svého dědečka, tou dobou již předávkovaného Digoxinem. Bylo potřeba jej stabilizovat pro převoz do nemocnice. Skupiny, které nebohého dědečka předávkovaly adrenalinem, si jeho správné ředění budou pamatovat

snad do konce života. Neméně zajímavé bylo stanoviště dr. Dolečka. Na studenty zde čekala figurína iStan (METI), která dokáže dokonale simulovat urgentní a emergentní stavy. Studenti měli za úkol vyřešit emergentní situaci mladého muže s pozdějším rozvojem pneumotoraxu. Většina stanovišť se nacházela ve výukových prostorách UKB. Ne všechny akutní stavy se v reálu odehrávají v teple domova či nemocnice, proto museli účastníci také vyběhnout ven před kampus, kde byla připravena další tři stanoviště. Dr. Baláková se svými kolegy z Vodní záchranné služby Pastviny měla připravenou ukázkou vodní záchrany včetně veškeré výbavy. Demonstrovala Basic Life Support při tonutí a praktické využití automatických externích defibrilátorů. Na stanovišti dr. Štoudka si studenti mohli prohlédnout vybavení sanitního vozu ZZS kraje Vysočina a také vyzkoušet, jak se transportuje pacient s podezřením na poškození páteře. Dr. Zuchová šéfovala stanovišti s havarovaným vozem. Zde bylo za úkol zhodnotit situaci u dopravní nehody a poskytnout pomoc posád-

ce vozu. Ne všechny skupiny zaregistrovaly, že dveře u spolujezdce jsou otevřené a že v okolí pobíhá zmatená slečna s ránou na hlavě, které každou chvíli hrozilo upadnutí do bezvědomí. Pomyslnou třešničkou na dortu se stalo soutěžní stanoviště AKUTNE.CZ RR vzniklé s laskavým svolením organizátorů prestižní mezinárodní soutěže posádek ZZS Rallye Rejvíz, kde byl tento scénář poprvé uveden. Zde si tří- až čtyřčlenné týmy vyzkoušely simulaci výjezdu záchranné služby volané k rodině pokousané psem. Improvizovaná posádka RLP musela nejdříve zajistit za pomoci policisty agresivního psa a poté poskytnout pomoc rodině. Modelová situace, vycházející ze skutečné události, zachycovala pokousaného otce alkoholika, upadajícího do hemoragického šoku, maminku, taktéž pokousanou a apaticky sedící ve vedlejší místnosti, a hysterickou dceru v alkoholovém opojení, jejíž tržné rány na hlavě si nevšiml zdaleka každý. Po zvládnutí situace byli soutěžící postaveni před rozhodnutí, koho z rodiny odvézt do nemocnice, což bylo komplikováno odmítavou

reakcí dcery. Tým rozhodčích soutěžního stanoviště pozorně hodnotil počínání jednotlivých skupin dle zadaných kritérií (koordinace týmu, vlastní ochrana, ošetření poranění atd.), aby při slavnostním zakončení kurzu mohla být vyhlášena vítězná skupina, která si domů odvezla ceny v podobě poukázek na nákup odborné literatury. Ani ostatní účastníci kurzu však neodešli s prázdnou. Všichni si kromě nově nabytých zkušeností odnesli domů certifikát a balíček pro první pomoc sbalený v praktické klíčenice. Čerství absolventi kurzu se rozešli do svých domovů a realizační tým se jal uklízet zanechané škody. Bylo již notně po osmé hodině večerní, když jsme opouštěli kampus. Unavení, ale již spřádající plány na další ročník kurzu.

K závěru připojujeme slovo jednoho z účastníků, studenta čtvrtého ročníku Miroslava Jedličky: „Kurz urgentní medicíny byl skvělým přiblížením naší výuky realitě, neboť v různých předmětech načerpáváme mnoho cenných informací, ale pokud se dostaneme do reálné situace, je všechno ve stresu a i my zapomínáme na některé věci jako ostatní

nelékaři. Byla to jedinečná zkušenost vrýt si některé algoritmy do podvědomí tak, že pokud se dostaneme v životě do takovéto náročné situace, nezpanikaříme a tím zvýšíme šanci na úspěšné zvládnutí krizové situace. Kurz byl skvělý, jsem rád, že jsem se ho mohl účastnit, všem ho vřele doporučuji. Děkuji všem pořadatelům za výborně zorganizovanou akci.“

Z prostředků Lékařské fakulty MU byl zakoupen simulační přístroj iSTAN. Naše redakce se zeptala na tento přístroj primáře oddělení urgentního příjmu z Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny LF MU a FN Brno, MUDr. Martina Dolečka, Ph.D.

Poslední generace bezdrátového modulárního simulačního systému iSTAN od firmy METI slouží od letošního roku pro pregraduální výuku na Klinice anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny Lékařské fakulty Masarykovy univerzity. Simulátor věrně simuluje na podkladě patentovaných technologií neurologický, kardiovaskulární a respirační systém. Veškeré změny v jedné z modalit jednotlivých systémů vyvolá patřičnou reakci v ostatních simulovaných funkcích. Díky tomu simulátor iSTAN dokáže komplexně simulovat široké spektrum klinických situací. K jejich zvládnutí jsou nutné nejenom individuální schopnosti a znalosti ale i kvalitní týmová spolupráce všech jednotlivců v ošetrovatelském týmu. Z toho je patrné, že simulátor bude účelně využit i v postgraduální přípravě pracovníků nejen z oblasti intenzivní medicíny, ale i anesteziologie, urgentní medicíny, traumatologie, kardiologie a dalších. Přiložené fotografie ukazují využití simulačního systému iSTAN při Kurzu urgentní medicíny pořádané Lékařskou fakultou Masarykovy univerzity pro studenty 3.–6. ročníků všeobecného lékařství.

SVOČ

ORGANIZÁTOŘI PŮLKULATÉHO 55. ROČNÍKU SVK PŘIVÍTALI VŠECHNY ÚČASTNÍKY – PŘEDNÁŠEJÍCÍ, ČLENY ODBORNÝCH KOMISÍ, VEDENÍ FAKULTY A HOSTY – NA LETOŠNÍ KONFERENCI KONANÉ POD ZÁŠTITOU DĚKANA LÉKAŘSKÉ FAKULTY MU PROF. MUDR. JIŘÍHO MAYERA, CSC., A ORGANIZOVANÉ SPOLKEM MEDIKŮ LF.

Stejně jako v minulých letech vyjadřuje současné vedení fakulty hlubokou podporu studentským vědeckým iniciativám a poděkování všem teoretickým, laboratorním i klinickým pracovištím Lékařské fakulty MU, která umožňují výzkumnou práci studentů a jejichž akademičtí pracovníci v roli školitelů věnují svůj cenný čas mimo jiné i vědecké výchově studentů. Věříme, že někteří z dnešních prezentujících, budou v podobném úsilí pokračovat a výzkumná práce se stane nedílnou součástí jejich medicínské praxe.

Novinkou letošního ročníku je (věřím, že do budoucna trvalá) prezentace prací studentů nelékařských oborů programu „Specializace ve zdravotnictví“.

Organizátoři na tomto místě srdečně děkují všem akademickým pracovníkům, kteří se účastní letošní konference jako členové odborných komisí, za jejich čas a úsilí.

Vědecké výsledky jsou zásadním kritériem hodnocení univerzit a fakult a zdrojem jejich prestiže. Masarykova univerzita si v tomto ohledu stojí velmi dobře jak v národním, tak mezinárodním srovnání. Aby tomu tak zůstalo i do budoucna, je potřeba zaujmout a inspirovat talentované studenty a dát jim prostor jak k vlastní práci, tak i k prezentaci jejich výsledků. SVK si klade za cíl být takovýmto fórem.

Přejeme všem přednášejícím ta správná slova na jazyku, pevný hlas a ruku s pointerem a pozorné posluchače.

Za organizátory konference

MUC. Daniel Krzyžánek, prezident Spolku mediků
Ing. et Ing. David Kučera, administrátor webu Spolku mediků
doc. MUDr. Kateřina Kaňková, Ph.D., koordinátorka SVK 2010

Vítězové 55. Studentské vědecké konference konané 18. května 2011

UMÍSTĚNÍ NA PRVNÍCH TŘECH MÍSTECH V KAŽDÉ SEKCI JE HONOROVÁNO FINANČNÍ ODMĚNOU, KTERÁ BUDE VYPLACENA VÍTEŽŮM BEZHOTOVOSTNĚ FORMOU STIPENDIA (V PŘÍPADĚ VÍCE AUTORŮ JE KONEČNÁ SUMA DĚLENA POČTEM AUTORŮ)

1. MÍSTO: 8 000 Kč
2. MÍSTO: 6 000 Kč
3. MÍSTO: 4 000 Kč

Teoretická a preklinická sekce

1. místo

Jaromír Gumulec (5. ročník, Všeobecné lékařství)

ANALÝZA NÁDOROVÝCH MARKERŮ KARCINOMU PROSTATY NA ÚROVNI RNA A PROTEINU

Pracoviště: Ústav patologické fyziologie LF MU

Školitel: RNDr. Michal Masařík, Ph.D.

2. místo

Ján Podhorec (6. ročník, Všeobecné lékařství)

MOŽNOSTI A VÝZNAM INHIBICE PDK1 KINÁZY PŘI TERAPII KARCINOMŮ MLÉČNÉ ŽLÁZY

Pracoviště: Oddělení onkologické a experimentální patologie, MOÚ Brno

Školitel: Mgr. Roman Hrstka, Ph.D., a RNDr. Bořivoj Vojtěšek, DrSc.

3. místo

Jiří Šťastný (5. ročník, Všeobecné lékařství)

GENETIC VARIABILITY IN VISFATIN (PBEF) GENE AND ITS ASSOCIATION WITH CIRCULATING LEVELS OF VISFATIN, ANTHROPOMETRIC PARAMETERS AND DIETARY COMPOSITION IN EXTREMELY OBESE CZECH POPULATION

Pracoviště: Ústav Patologické fyziologie, Biochemický ústav a Ústav preventivního lékařství, LF MU

Školitel: MUDr. Julie Bienertová-Vašků, Ph.D.

Sekce chirurgických oborů

1. místo

Ondřej Volný; Jan Sklenský (5. ročník, Všeobecné lékařství)

ANATOMICKÁ STUDIE VARIABILIT RAMI SUPERFICIALES NERVI RADIALIS VE VZTAHU K OPERAČNÍM PŘÍSTUPŮM DO KARPOMETAKARPÁLNÍHO KLOUBU PALCE (CMC KLOUB)

Pracoviště: Anatomický ústav LF MU a Ortopedická klinika Fakultní nemocnice Brno

Školitel: prof. MUDr. Libor Páč, CSc., a doc. MUDr. Richard Chaloupka CSc.

2. místo

David Nešpor (5. ročník; Všeobecné lékařství)

LYELLŮV SYNDROM - MOŽNOSTI DIAGNOSTIKY A TERAPIE

Pracoviště: Klinika popálenin a rekonstrukční chirurgie, FN Brno

Školitel: MUDr. Břetislav Lipový

3. místo

Juraj Červenák (5. ročník, Všeobecné lékařství)

KOMPARÁCIA VYBRANÝCH ECHOKARDIOGRAFICKY EVALUOVANÝCH PARAMETROV ROK PO OPERÁCIÍ PODĽA BENTALLA A ROK PO AORTIC VALVE SPARING OPERATION (DAVID)

Pracoviště: Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie, Brno

Školitel: MUDr. Petr Fila a doc. MUDr. Petr Němec, CSc.

Sekce interních oborů

1. místo

Kateřina Kubičková a Jana Foglová (5. ročník, Všeobecné lékařství)

Vliv novorozenecké žloutenky na vznik autizmu

Pracoviště: Klinika dětské neurologie FN Brno

Školitel: MUDr. Petra Hošťálková a doc. MUDr. Hana Ošlejšková, Ph.D.

2. místo

Marta Stodůlková (5. ročník) a Hana Suchomelová (6. ročník, Všeobecné lékařství)

UŽITÍ REMIFENTANILU V PORODNICKÉ ANALGEZII

Pracoviště: Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny FN Brno a Gynekologicko-porodnická klinika FN Brno

Školitel: doc. MUDr. Petr Štourač, Ph.D., a MUDr. Martin Húser, Ph.D.

3. místo

Jana Ochabová (5. ročník, Všeobecné lékařství)

VÝZNAM KONFOKÁLNEJ MIKROSKOPIE V DIAGNOSTIKE ROHOVKOVEJ NEUROPATIE U PACIENTOV S RÔZNYM STUPŇOM DIABETICKEJ RETINOPATIE

Pracoviště: Oční klinika, Fakultní nemocnice Brno

Školitel: doc. MUDr. Zuzana Hlinomazová, Ph.D.

Sekce nelékařských oborů

1. místo

Martin Vrabel (2. ročník navazujícího magisterského studia Optometrie)

POLOMĚR KŘIVOSTI BRÝLOVÝCH ČOČEK - TEORETICKÝ STANDARD VS. AKTUÁLNÍ VÝROBNÍ TRENDY

Pracoviště: Katedra optometrie a ortoptiky LF MU

Školitel: Mgr. Sylvie Petrová

2. místo

Bc. Svatava Bischofová (1. ročník navazujícího magisterského studia Specializace ve zdravotnictví)

PRIMÁRNÍ PREVENCE KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU

Pracoviště: Katedra výživy člověka LF MU

Školitel: MUDr. Milana Šachlová, CSc. et Ph.D.

3. místo

Blanka Rulfová (1. ročník navazujícího magisterského studia Nutriční specialista)

GESTAČNÍ DIABETES MELLITUS

Pracoviště: Ústav preventivního lékařství LF MU

Školitel: Mgr. Jitka Pokorná

Doktorandská sekce

1. místo

MUDr. Mgr. Marek Mráz (3. ročník, Onkologie)

STROMÁLNÍ BUŇKY KOSTNÍ DŘENĚ CHRÁNÍ MALIGNÍ B-LYMFOCYTY PŘED RITUXIMAB INDUKOVANOU APOPTÓZOU A INHIBICE INTERGRINU ALFA-4-BETA-1 (VLA-4) UMOŽŇUJE PŘEKONAT TUTO REZISTENCI

Pracoviště: Div. of Hematology, Mayo Clinic, Rochester, MN, USA a Interní hematookologická klinika FN Brno

Školitel: Prof. Grzegorz S. Nowakowski, M.D.

2. místo

Jan Vokurka (3. ročník, Stomatologie)

OVLIVNĚNÍ PROLIFERACE A DIFERENCIACE FIBROBLASTŮ POMOCÍ RESOLVINU D1 (RVD1) IN VITRO

Pracoviště: The Forsyth Institute, Harvard School of Dental Medicine, Cambridge, MA, USA a Stomatologická klinika LF MU

Školitel: DDS, Alpdogan Kantarci, Ph.D., Prof. DDS. Thomas Van Dyke, Ph.D. a prof. MUDr. Antonín Fassmann, CSc.

3. místo

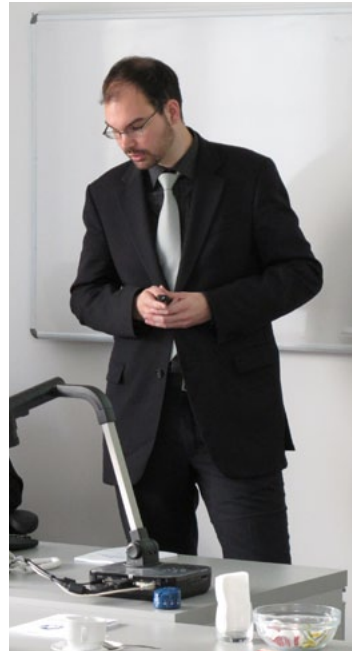
Marie Zabaníková (6. ročník, Lékařská biologie)

SYFILIS A YAWS: CELOGENOMOVÉ ROZDÍLY MEZI T. P. SUBSP. PALLIDUM A T. P. SUBSP. PERTENUE

Pracoviště: Biologický ústav LF MU a The Genome Center, Washington University, St. Louis, MO, USA

Školitel: doc. MUDr. David Šmajš, Ph.D.

XIII. Brněnské dentální a implantologické dny 5.–6. května 2011

Ve dnech 4. a 5. května 2011 se v konferenčních sálech hotelu Continental konalo sympozium XIII. Brněnské dentální a implantologické dny doplněné již 4. Přednáškovými dny pro studenty Zubního lékařství LF MU. Celá odborná akce se konala pod záštitou prof. MUDr. Jiřího Mayera, CSc., děkana LF MU a ing. Petra Košky MBA, ředitele FN u sv. Anny v Brně. Hlavní náplní sympozia byla prezentace výsledků výzkumného projektu MŠMT „Stomatologické výzkumné centrum (SVC)“, řešeného v letech 2005–2011. Byla to zároveň příležitost k připomenutí 90. vý-

ročí zařazení oboru Stomatologie v roce 1921 do výuky Masarykovy univerzity, což připomněl v zahajovací přednášce historickým přehledem výuky tohoto oboru na MU od roku 1921 do roku 2011 prof. MUDr. Jiří Vaněk, proděkan LF, přednosta Stomatologické kliniky LF MU a FN u sv. Anny v Brně, odpovědný řešitel projektu SVC. Při zahájení pronesli také projevy ředitel FN u sv. Anny v Brně ing. Petra Koška, MBA, a senátor prof. MUDr. Jan Žaloudík, CSc., jeden z řešitelů projektu, podílející se v rámci projektu na mezinárodní spolupráci. Sympozia se také

účastnila zástupkyně MŠMT odpovědná za činnost projektů „Výzkumné centrum“ ing. Jana Mejsnarová. Během dvou denního odborného programu bylo předneseno 24 sdělení. Byly prezentovány téměř konečné výsledky projektu 11 výzkumných skupin ve více než 60 aktivitách při plnění 17 dílčích cílů. Prezentace prokázala, že konečný výsledek projektu bude vykazovat 10–15 aplikačních výsledků na certifikované úrovni. Hlavní přednášku druhého dne, směřující pro studenty Zubního lékařství, přednesl v rámci pokračující spolupráce mezi Medical and Dental University Tokyo a Masarykovou Univerzitou prof. Junji Tagami, děkan této univerzity, na téma využití dentálních estetických materi-

álů při ošetřování handicapovaných pacientů. Dále následovaly přednášky odborných představitelů v dentální implantologii ze Slovenska a České republiky prezentující současný specializovaný stav využití dentální implantologie v klinické praxi. Tradiční 13. brněnské sympozium obsahovou náplní splnilo očekávané výsledky, tj. prezentovalo dosažené výsledky projektu SVC před jeho ukončením v roce 2011, aktuálně informovalo stomatologickou obec včetně studentů Zubního lékařství o aktuálních odborných léčebných postupech v konzervačním zubním lékařství a v dentální implantologii na mezinárodní úrovni.

5. workshop CELL – The Czech Leukemia study group – for Life projektu „Opportunní infekce u hematologických nemocných“

Ve dnech 28–29. 4. 2011 se v prostorách Univerzitního kampusu Bohunice uskutečnil pod záštitou děkana LF MU Brno již 5. ročník česko-slovenského setkání hematologů, mikrobiologů, mykologů a molekulárních biologů, kteří spolupracují na poli diagnostiky a léčby oportunních infekcí u hematologických nemocných.

Workshop CELL představuje nejvýznamnější akci s tematikou infekčních komplikací u těchto vysoce imunokompromitovaných nemocných v České a Slovenské republice.

Letošním hlavním tématem byla empirická a cílená antibiotická léčba u hematologických nemocných. Celé jednání bylo díky technickému vybavení Univerzitního kampusu Bohunice přenášeno on-line na webovskou stránku CELL. Podobně jako v předchozích letech budou jednotlivé příspěvky zpracovány do přehledných článků a publikovány ve formě samostatného suplementa časopisu Postgraduální medicína.

49. VÝSTAVA LÉČIVÝCH ROSTLIN

od 16. do 26. června 2011

denně

od 9 do 18 hodin

Vstupné dobrovolné

Centrum léčivých rostlin LF MU,

Údolní 74, Brno - Kraví hora (tram č. 4)

chmel otáčivý (*Humulus lupulus*)

M. Šumchalová

V BRNĚ OPĚT PŘIPRAVUJEME VÝSTAVU LÉČIVÝCH ROSTLIN.
JIŽ PO 49. ZPŘÍSTUPŇUJE ZAHRADU LÉČIVÝCH ROSTLIN NA KRAVÍ
HOŘE LÉKAŘSKÁ FAKULTA MASARYKOVY UNIVERZITY.

Přibližme si co návštěvník na této výstavě najde. V zahradě velikosti asi 1 hektaru jsou pěstovány sortimenty léčivých rostlin, toxických rostlin, aromatických a kořeninových rostlin i výběr tzv. rostlinných harmonizátorů. Z léčivých rostlin sběrových (rostoucí ve volné přírodě) zde najdeme třezalku tečkovanou, řebříček obecný, tužebník jilmový, lípu malolistou či mák vlčí včetně celé řady jiných sběrových rostlin. Z pěstovaných druhů léčivků to je například divizna velkokvětá, heřmánek římský, kozlík lékařský, levandule lékařská, máta peprná či meduňka lékařská včetně celé řady jiných, které si s úspěchem můžeme pěstovat i na našich zahrádkách. Z jedovatých rostlin zde najdeme např. rulík zlomocný, durman obecný, který se s úspěchem rozšiřuje v teplých oblastech státu jako nepříjemný plevel. Ve volné přírodě můžeme také nalézt silně jedovatý bohlav plamatý, který se dá zaměnit s běžně pěstovanou petrželí. Varování platí i v případě záměny plodů rulíku zlomocného s plody borůvky. Účinnou ochranou vůči toxickým rostlinám je dobře je poznat a následně se jim vyhýbat.

Kořeninové a aromatické rostliny se pro svou příjemnou vůni a chuť používají k úpravě pokrmů v našich domácnostech či se přidávají jako přísady v konzervářském, likérnickém či kosmetickém průmyslu. Běžně známe kmín kořený, majoránku zahradní či fenýkl obecný. V sortimentech můžeme dále poznat dobromysl obecnou (v uživatelské praxi dříve známou jako oregano), velice lahodnou a příjemnou bazalku pravou, která je výborná k úpravě všech pokrmů z rajčat. Naproti tomu saturejka zahradní poskytuje výrazně ostrou chuť, kterou lze doporučit jako náhražku škodlivého pepře. Další předností saturejky je výrazný účinek proti nadýmání. Je

proto přímo předurčena k úpravě luštěnin. Vřele doporučujeme používat nejen sušené kořeny ale v době vegetace se nebránit čerstvé bazalce, libečku, máte i ostatním druhům těchto rostlin. Sortimenty léčivých i jinak užitných rostlin jsou v zahradě označeny jmenovkou, kde najdeme český a latinský název rostliny, čeď a údaje o sbírané části rostliny. S rostlinou se můžeme bezprostředně seznámit v době plného růstu, poznat typickou vůni či chuť.

Výstava léčivých rostlin je vhodná pro školní mládež, studenty středních i vysokých škol i rodiny s dětmi. Dále má význam i pro pěstitele a sběrače léčivých rostlin. Každý návštěvník zde najde něco pro svůj obor či obohacení obecného zdravotního obzoru. Po celou dobu přehlídky léčivků budou odborní pracovníci zahrady připraveni poskytovat odborné konzultace pěstitelům, sběračům i zájemcům o léčivé rostliny.

Pro drobné pěstitele bude opět připraven prodej vybrané sadby léčivých a kořeninových rostlin i okrasných rostlin pro naše balkony i okení truhlíky. V budově najdeme malou prodejnu s výrobky z léčivých rostlin. Můžeme si vybrat z celé řady čajů, tinktur, mastí ale i nápojů a výrobků zdravé výživy.

Centrum léčivých rostlin se nachází na Údolní ul. č. 74 v Masarykově čtvrti. Zahrada je vzdálena asi 150 metrů od konečné zastávky tramvaje č. 4. **Letos bude otevřeno od 16. do 26. 6. 2011 včetně sobot a nedělí, vždy od 9 do 18 hodin.** Vstupné je tradičně dobrovolné. Skupinám na požádání můžeme zajistit odborný doprovod. Termín návštěvy je však nutné dojednat na tel.: 543 21 1590 nebo e-mail: pmusil@med.muni.cz.

Těšíme se na Vaši návštěvu
Ing. Pavel Musil, ved. CLR LF

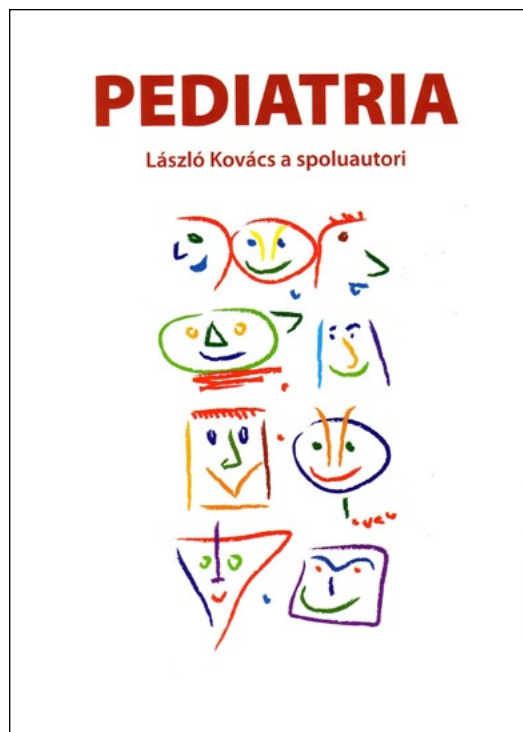
Vhodná investice do vzdělání

Množství odborných poznatků nezadržitelně stoupá. Týká se to i dětského lékařství, které se v záplavě přibývajících informací stává složitější a komplexnější medicínskou disciplínou. Nepochybně je však také pro pediatriy racionální a optimální udržet si, a to bez informačního přetížení, základní znalosti svého oboru a na nich dále kultivovat a rozvíjet své odborné vzdělání. Nepochybně podobný cíl si vytkl širší kolektiv autorů, kteří se podíleli na textu učebnice *Pediatria* (hlavní editor prof. MUDr. L. Kovács, DrSc, MPH; nakladatelství Arete, Bratislava, 2010; ISBN 978-80-89137-70-1). Kniha přináší na 412 stranách řadu informací, které patří k základům dětského lékařství, přitom však nechybí také mnohé z poznatků zcela recentních. Text je uspořádán velmi didakticky, přehledně, čtenář se v jednotlivých kapitolách dobře orientuje; snadno tak lze získat představu přispívající ke zhodnocení zdravotního stavu dítěte, ale také návody k řešení standardních nebo urgentních situací. Publikace je velmi zdařile doplněna řadou grafických příloh a zcela nepochybně by se mohla stát vhodnou pomůckou pro všechny, kteří s pediatrií spojili svůj profesní život. Učebnice je však také solidním informačním zdrojem pro studenty lékařských fakult.

Vázaný nebo brožovaný výtisk knihy lze objednat na adrese:

kniha.pediatria@gmail.com

prof. Doležel – Pediatrická klinika LF MU a FN Brno

Profesor MUDr. Bohumil Fišer, CSc., fyziolog Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, zemřel 21. března 2011 ve věku nedožitých 68 let. Přes základnou nemoc a řadu obtíží pracoval do poslední chvíle na Fyziologickém ústavu LF MU, se kterým byl celoživotně spjat. Byl však dynamickou osobností a chci-li pravdivě připomenout jeho osobnost, připomenu i jeho další zájmy a působení ve společnosti.

Profesor Fišer se narodil 22. října 1943 v Brně. Lékařskou fakultu Univerzity J. E. Purkyně v Brně absolvoval v roce 1966. V té době již měl první zkušenosti z vědecké práce. Jako student pracoval na tehdejší Katedře lékařské fyziky i Fyziologie. Pro své další působení zvolil fyziologii. Viděl zde možnost spojení svých matematických znalostí a talentu pro exaktní přístup k řešení otázek fyziologie a patogeneze kardiovaskulárních chorob. Tento přístup aplikoval již v prvních studiích srdeční kontraktility u pacientů s fibrilací síní, které provedl ve spolupráci s mladým kardiologem, dnes profesorem MUDr. Bořivojem Semrádem, CSc. Koncem šedesátých let minulého století jsem byla studentkou medicíny a fyziologii mě učil tehdy mladý asistent Bohumil Fišer. Vzbudil ve mně zájem o vědeckou práci. Začala jsem pod jeho vedením pracovat jako studentka a naše spolupráce pak trvala plných 44 let.

Vzhledem k širokému okruhu problematiky, které se profesor Fišer postupně věnoval, není snadné udělat stručný přehled všech oblastí výzkumu, ke kterým všudecky přispěl. Nejdříve se budu věnovat nejvýznamnějším výsledkům naší vzájemné spolupráce. V sedmdesátých letech jsme jako první na světě publikovali společně s profesorem Peňázem spektrální analýzu kolísání krevního tlaku registrovaného Peňázovou metodou pomocí Fourierovy transformace. Dalším významným krokem v této oblasti byla naše společná práce, ve které jsme jako jedni z prvních na světě využili spektrální analýzu kolísání krevního tlaku a tepové frekvence ke stanovení citlivosti baroreflexu u člověka. Ta pak byla východiskem ke studiu predikce rizika náhlé srdeční smrti u pacientů pomocí neinvazivních indexů včetně citlivosti baroreflexu, kterou jsme realizovali s profesorem Bořivojem Semrádem. Patřila ke světově prioritnímu zájmu.

V řadě experimentů na zvířecích modelech, zejména na perfundovaném srdci podle Langendorffa a na izolovaných preparátech srdečního svalu, se profesor Fišer během sedmdesátých a osmdesátých let minulého století zabýval studiem srdeční kontraktility. Řada těchto studií vznikla ve spolupráci s Fyziologickým ústavem v Halle.

Od devadesátých let spolupracoval profesor Fišer na řadě dalších projektů. Ve spolupráci s profesorkou Jarmilou Siegelovou a americkým pracovištěm vedený profesorem F. Halbergem a později profesorkou G. Cornelissen, se věnoval téměř dvacet let zejména

circadiánnímu kolísání krevního tlaku. Ve spolupráci s prof. Savinem z Francie se věnoval studiu autoregulace mozkových cév neinvazivními metodami.

Je autorem několika set vědeckých prací. Své práce prezentoval profesor Fišer na desítkách kongresů doma i v zahraničí – ve většině evropských zemí, ale také v Indii, v USA i v Austrálii.

Do formálního odborného růstu profesora Fišera zasáhly politické poměry. Ačkoliv hodnost kandidáta věd získal již v roce 1977 a přes jeho vědecký talent, měl v sedmdesátých a osmdesátých let omezené možnosti zahraniční spolupráce a o udělování dalších vědeckých hodností rozhodovala stranická příslušnost. Až v době uvolňování politických poměrů na konci devadesátých let se habilitoval pro obor normální fyziologie (1989) a profesorem se mohl stát teprve v době demokratických poměrů v naší zemi v roce 1995. V roce 1995 se stal přednostou Fyziologického ústavu LF MU. V čele ústavu stál 13 let.

Nesmírně rád učil a studenti to vnímali. Patřil k těm učitelům, kteří naplnili každou posluchárnu. Dovedl totiž odborné informace vtipně glosovát a spojit s životními zkušenostmi. Studenti věděli, že se poučí i pobaví. A to je součást pedagogických úspěchů – informace podložená příběhem se nezapomíná. Jsou jistě stovky lékařů, kteří se cítí být jeho žáky.

Profesor Fišer nebyl vědec uzavřený v laboratoři. V devadesátých letech se aktivně zapojil do rekonstrukce organizace akademické obce Masarykovy univerzity v Akademickém senátu. Byl aktivní organizátor života České fyziologické společnosti zejména v letech 1993–1998, kdy působil ve Výboru české fyziologické společnosti ČLS JEP.

Součástí jeho osobnosti bylo hluboké sociální cítění a potřeba ovlivnit společenskou změnu v hektickém období přechodu společnosti na demokratické principy v devadesátých letech. To ho přivedlo do ČSSD a na pozici Ministra zdravotnictví. Svým působením ve Světové zdravotnické organizaci jako člen výkonné rady v letech 2003–2006 se stal mezinárodně významnou osobností. Profesor Bohumil Fišer byl neobyčejně skromný člověk, s pozoruhodnou schopností řešit problémy, tolerantní, se smyslem pro humor. A právě těmito vlastnostmi si získal velké množství přátel, kteří jeho odchod cítí jako osobní ztrátu.

Lékařská fakulta Masarykovy univerzity v Brně ztrácí v profesoru MUDr. Bohumilu Fišerovi, CSc., významného vědce, skvělého pedagoga a osobnost, která výrazně ovlivňovala rozvoj Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v posledních dvaceti letech.

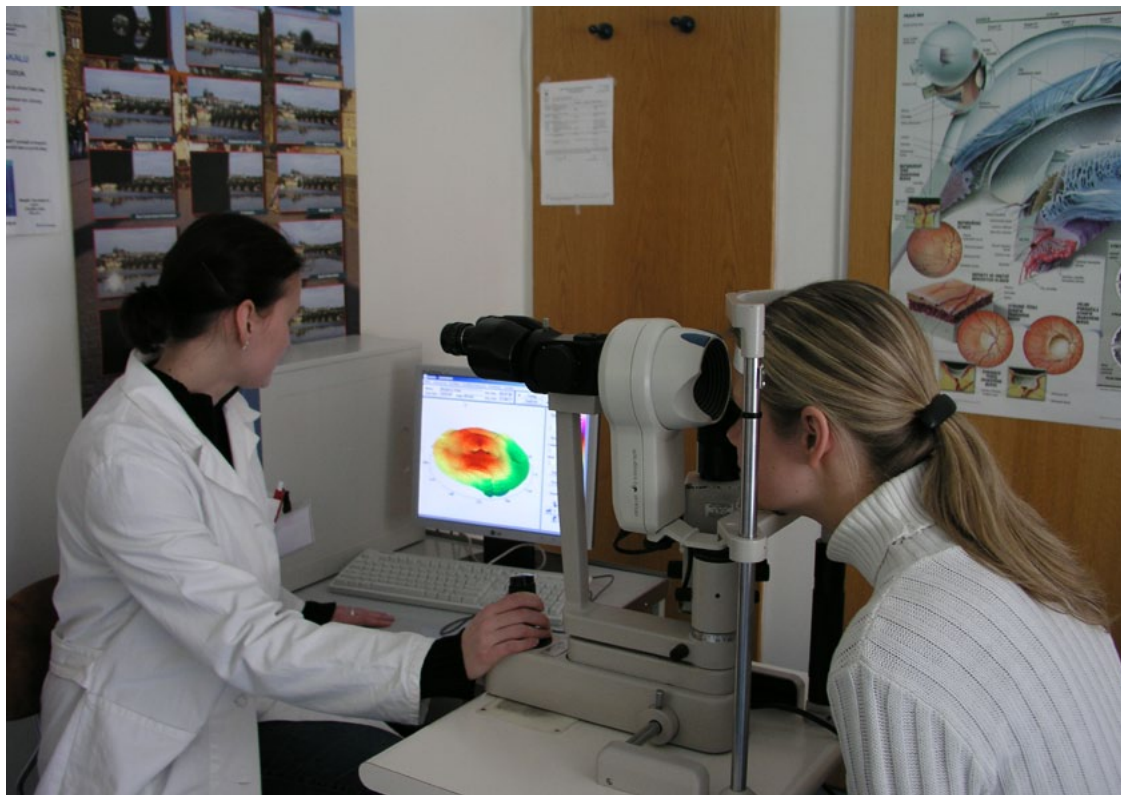
Nataša Honzíková

Katedra optometrie a ortoptiky na Lékařské fakultě Masarykovy university

Historický přehled: Výuka optiků v optometrii se začala vyučovat v cyklických kurzech v Brně pod hlavičkou Institutu pro doškolení středně zdravotnických pracovníků v roce 1971. Jednalo se o postgraduální vzdělávání, které poskytovalo základní znalosti při aplikaci kontaktních čoček. Potřeba vzniku nového nelékařského zdravotnického povolání v optometrii vyvstala po roce 1989. V roce 1994 po úspěšné akredita-

ci na MŠMT vzniklo na lékařské fakultě v Brně bakalářské studium Optika – Optometrie a v roce 1997 pokračující magisterské studium zdravotních věd. V první fázi nebylo postavení absolventů ve zdravotní péči definováno a společnost je brala jako kvalifikovanější optiky. Teprve zákon 96/2004 definoval nové zdravotnické povolání optometrie a jeho kompetenci. V současné době je magisterské studium akreditováno v oboru

Optometrie. V květnu 2005 vznikla nová samostatná katedra optometrie a ortoptiky, která je personálně i provozně propojena s Klinikou nemocí očních a optometrie fakultní nemocnice u svaté Anny.

Katedra optometrie a ortoptiky je pracoviště vysoké školy koordinující výuku studentů bakalářského studijního programu Optika – Optometrie, které má pokračování v dvouletém magisterském studijním programu optometrie. V roce 2009 na konferenci v Lausanne vznikla Evropská akademie optiků a optometristů (EA00) a LF MU patří mezi zakládající členy. Studium optometrie vychází z doporučených studijních plánů EA00, tzv. Evropského diplomu a z pojetí optometrie přijaté Evropskou radou optometrie a optiky (ECOO). Nelékařské zdravotnické povolání optometristy a ortoptisty je rozeznáváno ve většině zemí EU a vychází z anglosaského modelu péče o nemocné s refrakční vadou či poruchami binokulárního vidění. V České republice stanoví požadavky na kvalifikaci optometristy a ortoptisty vyhláška 39/2005 §10 hovoří o požadavcích na znalosti a dovednosti optometristy. §11 definuje požadavky na kvalifikaci ortoptisty. Výuka těchto předmětů je výrazně jiná než výuka očního lékařství posluchačů lékařské fakulty vzhledem k praktickému zaměření profilu absolventů, kteří musí být po ukončení studia schopni samostatně určit refrakční vadu, navrhnout optimální optickou pomůcku, aplikovat kontaktní čočky, využívat speciální vyšetřovací pomůcky a obsluhovat optické i oftalmologické přístroje či provádět ortoptickou léčbu šilhání. Výuka probíhá v prostorách katedry na Komenského nám. ,dále na očních klinikách v Brně (Fakultní nemocnice u svaté Anny, Fakultní nemocnice Brno-Bohunice a Fakultní dětská nemocnice), dále na teoretických pracovištích lékařské fakulty, v očních optikách v Brně a aplikačních střediscích kontaktních čoček.

Studium se skládá z matematicko-fyzikálního základu, se všeobecným optickým zaměřením jako základní průpravy pro studium optometrie, dále lékařských a biologických předmětů zaměřených na potřebné znalosti z anatomie, fy-

ziologie, farmakologie a oftalmologie, předmětů optometristických, které tvoří hlavní naplň studia a z kursu základů ekonomiky a právních předpisů. Na výuce se podílejí přednášející z přírodovědecké, lékařské, pedagogické, právníkové fakulty, VUT v Brně, University obrany a další externí odborníci z oblasti optiky, optických závodů, laserových pracovišť, optometrie a oftalmologie. Studium je zakončeno státními závěrečnými zkouškami z optiky a výroby korekčních pomůcek, praktické zkoušky u nemocného (vyšetření refrakční vady, zrakových funkcí na oftalmologických přístrojích a stanovení základní diagnózy a diagnostického postupu), obhajoby závěrečné práce a ústní státní závěrečné zkoušky z předmětu „Základy oftalmologie, refrakční vady a jejich korekce, fyzikální a geometrické optiky, kontaktních čoček a optometrie“. Posluchači magisterského programu si prohlubují znalosti v oblasti optometrie, implantologie, refrakční chirurgie a základy refrakční a estetické chirurgie. Po složení státních závěrečných zkoušek z pedagogiky mohou vyučovat odborné předměty jak na středních tak i vysokých školách svého oboru. Absolventi nacházejí uplatnění především v provozovnách oční optiky jako oční optik – optometrista při výrobě optických pomůcek, aplikacích a výrobě kontaktních čoček, v ambulancích očních lékařů a očních lůžkových oddělení, v aplikačních střediscích kontaktních čoček, střediscích pro aplikaci zvětšujících pomůcek, dále ve specializovaných zařízeních pro slabozraké, v centrech pro korekci získaných poruch zraku při degeneraci sítnice, strabologických poradnách, ortoptických a pleoptických ambulancích a lůžkových zařízeních. Cílem je zkvalitnit a zlevnit zdravotní péči o nemocné s očními chorobami v oblasti, která tvoří více jak 40 % práce oční ambulance, tedy depistáž refrakční vady, předpis presbyopické korekce, změření nitroočního tlaku a orientační vyšetření oka. Teoretické a praktické znalosti z oboru oftalmologie, optiky, konstrukce optických a oftalmologických přístrojů, jejich použití, stanovení refrakčních vad a jejich korekce optickými pomůckami jsou

dostatečnou průpravou pro toto pracovní zařazení. Součástí výuky jsou i speciální optické pomůcky pro slabozraké, korekce refrakční vady pro oční chirurgii, dále výroba brýlí i v multifokální konfiguraci, použití speciálních skel, tvrzení a vytvoření absorpčních vrstev. Velká pozornost je věnována kontaktním čočkám. Teoretické poznatky jsou ověřovány v praktické výuce jak na pracovištích očních klinik, ambulančí tak i optik. Absolvent je připraven teoreticky i prakticky pro práci optika a především optometristy. V průběhu výuky zhotovuje optické pomůcky pod dohledem kvalifikovaných optiků především v prostředí optik a optických závodů (4 semestry), velká pozornost je věnována praxím na očních klinikách, očních ambulancích pro seznámení s refrakčními vadami a očními patologiemi. Pro úspěšnou postgraduální práci jsou posluchači seznamováni i s principy podnikání, vedení účetní evidence, účtů pro všeobecnou zdravotní pojišťovnu, práci na počítači a s právními předpisy. Absolvent umí zhotovit optické pomůcky, brýle, bifokální brýle, multifokální

brýle, prizmatické brýle, oklusory, ve spolupráci s očním lékařem aplikuje kontaktní čočky, zhotovuje a navrhuje speciální zvětšující optické zvětšení (neurochirurgie, cévní chirurgie, hodinářství apod.) Ve zdravotnictví na očních pracovištích určuje refrakční vady a navrhuje optimální optickou pomůcku. Obsluhuje optické a oftalmologické přístroje. V současné době studuje v bakalářském i magisterském programu okolo 150 posluchačů. Studium je zakončeno bakalářskou nebo magisterskou diplomovou prací, které odráží současné vědecké poznání v oboru. Práce vznikají především v prostředí klinického pracoviště, ale i v optikách a v optometristických ambulancích a řeší problematiku korekce, kvality optických pomůcek a jejich vlivu na kvalitu vidění. V doktorandském studiu v současné době studuje 10 magistrů. Další rozvoj oboru je podmíněn úzkou spoluprací s klinikami, optickými závody a praxí. V současné době nás čeká akreditace ortoptiky.

Workshop projektu EmpNURSE

PHDR. ANDREA POKORNÁ, PH.D.

KATEDRA OŠETŘOVATELSTVÍ, LÉKAŘSKÁ FAKULTA, MASARYKOVA UNIVERZITA, BRNO

PHOTO: MUDR. MICHAL JURAJDA, PH.D.

V PŘÍSPĚVKU BUDOU PREZENTOVÁNY INFORMACE O DRUHÉM PRACOVNÍM SETKÁNÍ V RÁMCI MEZINÁRODNÍHO PROJEKTU EMPNURSE V ČESKÉ REPUBLICCE, KTERÝ NAVAZUJE NA KLÍČOVÉ AKTIVITY PROJEKTU A KTERÝ SE USKUTEČNIL VE DNECH 5.–6. 5. 2011 NA KATEDŘE OŠETŘOVATELSTVÍ. MEZINÁRODNÍ PROJEKT ZAMĚŘENÝ NA PODPORU PROFESIONALIZACE SESTER PROSTŘEDNICTVÍM MENTORSTVÍ EMPOWERING THE PROFESSIONALIZATION OF NURSES THROUGH MENTORSHIP (EMPNURS) – POSÍLENÍ PROFESIONALIZACE SESTER PROSTŘEDNICTVÍM MENTORSTVÍ JE PROJEKT EVROPSKÉ KOMISE – V RÁMCI PROGRAMU CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ A V SOUČASNÉ DOBĚ JSOU JEHO AKTIVITY USKUTEČŇOVÁNY PRVNÍM ROKEM (TRVÁNÍ PROJEKTU 2010–2013).

Úvod: Aktivity projektu EmpNURSE jsou zaměřeny na posílení profesionalizace regulované profese všeobecné sestry v kontextu vzdělávání na akademické úrovni. S ohledem na skutečnost, že ošetrovatelství jako profese i vědní obor se liší v různých evropských zemích a tyto odlišnosti jsou podmíněny multifaktoriálně, lze přesto konstatovat, že určité prvky a zejména paradigma ošetrovatelství je totožné. Jedním z klíčových faktorů, který je odlišný a přesto vyžaduje jistou míru koherence v celé Evropě, je právě vzdělávání všeobecných sester na akademické úrovni dle platné legislativy. Vzdělávání v prakticky orientovaném oboru ošetrovatelství, který je zároveň postaven na vědeckých záklá-

dech, je podmíněno efektivními postupy uplatňování vzdělávacího procesu a poskytování odborných informací. Významnou roli sehrává nejen teoretická, ale zejména odborná příprava v podmínkách klinické praxe. Základem klinické výuky by tak měl být efektivní „vzdělávací vztah“ mezi sestrami, které vedou studenty na praxi (mentory) a studenty ošetrovatelství – jejich budoucími kolegy. Je nezbytné zdůraznit, že neexistuje univerzální přístup k ošetrovatelskému vzdělávání v různých zemích a proto i model mentorství musí být rozdílný a musí respektovat zejména socio-kulturní odlišnosti dané společnosti. Přesto je možné, aby došlo ke vzájemnému srovnání přístupů a následnému

obohacení v mezinárodním kontextu a zejména ke vzájemnému sdílení informací mezi zeměmi s bohatými zkušenostmi (Anglie a Finsko) a zeměmi, které se o implementaci modelů mentorství snaží či s nimi začínají (Česká republika, Maďarsko, Litva, Rumunsko). Výše uvedené požadavky na možnost jistého sjednocení a vzájemného obohacení vzdělávání v klinické praxi byly hlavní myšlenkou, která stála u zrodu mezinárodního projektu na podporu profesionalizace sester prostřednictvím mentorství.

Charakteristika projektu a zapojených institucí:

Koordinátor projektu Mikko Saarikoski (Turku University – Finsko) spolupracuje s pracovníky Katedry ošetrovatelství LF MU již mnoho let nejen v oblasti pedagogické a didaktické, ale i výzkumné. Mimo jiné je autorem v současné době mezinárodně uznávané škály pro hodnocení prostředí klinické výuky všeobecných sester Tato škála je v aktuálně využívána v několika evropských zemích jako validní nástroj hodnocení kvality výuky na klinických pracovištích a bude také jedním z nástrojů hodnocení efektivnosti aktivit projektu a jeho praktických výstupů. Mimo naši univerzitu je v projektu zapojena: Kaunas university z Litvy; University of Medicine and Pharmacy in Iași, Rumunsko; University of Salford, Velká Británie; Windesheim university of Applied Sciences, Holandsko. Výjimku tvoří neuniverzitní vzdělávací instituce Institute for Basic and Continuing Education of Health Workers, Maďarsko, která působí v oblasti celoživotního vzdělávání všeobecných sester a spolupracuje s univerzitou v Budapešti. K tomu, aby mohla být zajištěna kontinuita projektových aktivit, je nezbytná účast zdravotnických zařízení, v nichž bude možno uplatnit jak průběžné výsledky projektových aktivit, tak zejména následně vytvořený pilotní projekt pro mentorský kurz v mezinárodním kontextu a na široké filozofické základně. Z České republiky je zapojena Fakultní nemocnice Brno Bohunice, Litvu reprezentuje 2nd Kaunas Clinical Hospital, Rumunsko je zapojeno díky aktivitě University Emergency

Hospital „St. Spiridon“ a v Maďarsku spolupracuje National Institute for Medical Rehabilitation. Zástupci všech zapojených vzdělávacích institucí se setkali v říjnu 2010 na zahajovacím mítinku v Turku ve Finsku a nyní v květnu (5. až 6. května 2011) na Katedře ošetrovatelství Lékařské fakulty.

Workshop v Brně:

Jak vyplývá z projektových aktivit, které jsou zaměřeny do několika oblastí, jsou nedílnou součástí projektu benchmarkingová setkání jednotlivých zástupců zapojených institucí která, jak z jejich názvu vyplývá, mají za úkol zejména vzájemné porovnávání systémů vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků (dále i NLZP). Pracovního setkání se účastnili osobně zástupci všech zmiňovaných vzdělávacích institucí a uskutečněna byla také telekonference s kolegou z Rumunska. Součástí druhého pracovního setkání konaného v Brně, byla také prvotní evaluace dotazníkového šetření mezi studenty oboru ošetrovatelství, které mapovalo systém vzdělávání v klinické praxi z pohledu studentů z ČR, Maďarska, Rumunska a Litvy. Dotazníkové šetření proběhlo elektronickou formou a z Katedry ošetrovatelství do něj byli zapojeni všichni studenti studijního oboru Všeobecná sestra (1. a 2. ročník). Účast studentů z Anglie a Finska není v dotazníkovém šetření plánována. Zástupci anglické a finské univerzity plní roli expertní skupiny koordinující projektové aktivity s ohledem na historický kontext vzdělávání v ošetrovatelství v jejich podmínkách a tradici mentorských činností. Existuje předpoklad, že tradiční evropské země (Velká Británie a Finsko), kde je dlouhodobě užíván model mentorského vzdělávání na základě národních standardů a dlouholetých zkušeností, budou nejen zdrojem cenných informací pro tvorbu mentorských modelů v zemích s kratší tradicí členství v EU (Česká republika, Litva, Rumunsko, Maďarsko), ale umožní také dlouhodobější koordinaci navazujících evaluačních činností. Role České republiky je v tomto projektu originální tím, že na rozdíl od ostatních „nových“ zemí Evropské unie, kde

Přednostka Katedry ošetrovatelství doc. PhDr. M. Kyasová, Ph.D., při slavnostním zahájení workshopu

neexistuje tradice vzdělávání mentorů, je v ČR uskutečňováno jejich vzdělávání, jako relativně běžná součást činností vzdělávacích institucí na akademické úrovni. Přesto však chybí jednotný systém, či alespoň doporučení, pro tyto edukační aktivity a zejména doporučení pro zajištění kontinuity práce s mentory a hodnocení kvality činností mentorů v rámci zpětné vazby. Dalším dlouho diskutovaným bodem jednání byla příprava kvalitativního šetření mezi studenty a kvalifikovanými sestrami, které budou vzdělávány v mentorství. Výsledkem srovnání kvantitativního šetření a navazujícího kvalitativního sběru a analýzy dat by mělo být zhodnocení odlišností a podobností v názorech studentů ošetrovatelství na zkušenosti z klinické praxe a současně názorů budoucích mentorů na možnost ovlivnění vzdělávání v oboru ošetrovatelství. Vzhledem k faktu, že hlavním výstupem projektu bude vytvoření modelu pro vzdělávání mentorů s respektem ke kulturním rozdílům v jednotlivých zapojených zemích, byly diskutovány také národní standardy a doporučení či legislativní normy pro mentorství v ošetrovatelství a možnost vytvoření základů pro národní standardizaci modelu vzdělávání mentorů klinické praxe (mentorship pilot model) ve spolupracujících zemích. Jedním z posledních bodů náročného jednání byla analýza rozsáhlé mezinárodní rešerše odborných zdrojů zaměřených na problematiku mentorství, které by měly umožnit uplatnění moderních a ověřených postupů mentorského vzdělávání v jeho různých formách (preceptorství, mentorství aj.) a měly by být základem pro publikační činnost v rámci projektových aktivit. Samozřejmě byla diskutována také otázka účasti na odborných sympóziích a možnost diseminace průběžných výsledků v dalších zemích. Poslední část jednání byla zaměřena na efektivitu využívání speciálně připraveného elektronického prostředí (elektronická platforma OPTIMA) v níž mohou účastníci projektu komunikovat a sdílet zpracovávané dokumenty. V rámci projektu se tak snižují náklady na administrativu, tisk dokumentů a dochází k efektivní zpětné vazbě

mezi účastníky. Domnívám se, že specifickým přístupem ke sdílení informací a v jejich vzájemném poskytování v mezinárodním kontextu spočívá jedinečnost metodologie projektových aktivit a dochází tak k vyšší efektivitě činností.

Spojení teorie s praxí:

V průběhu brněnského workshopu neprobíhala pouze ústní jednání, ale nedílnou součástí byla také návštěva vybraných zdravotnických zařízení, kde kmenoví studenti oboru ošetrovatelství absolvují odborné klinické praxe (Fakultní nemocnice Brno a Masarykova onkologického ústavu). Společně jsme ve fakultní nemocnici navštívili Chirurgickou kliniku, kde zároveň proběhla krátká tisková konference, setkání se studenty právě absolvujícími praxi (Jiřím Kytnerem a Marií Oujezdskou) a budoucí mentorkou Bc. Zuzanou Miklíkovou. Dále jsem zavítali na Klinikou anesteziologie a intenzivní medicíny (KARIM) a na pracoviště urgentního příjmu. V Masarykově onkologickém ústavu jsme mimo Kliniky komplexní onkologické péče (KKOP) navštívili také výtvarnou dílnu pro pacienty. Tato dvě zdravotnická zařízení byla zvolena s ohledem na dlouholetou spolupráci a snahu o udržení vysoké kvality výuky na klinických pracovištích pod vedením erudovaných kvalifikovaných sester. Jednotlivá odborná pracoviště a ošetrovatelské jednotky byly vybrány také se zohledněním zvláštní pozornosti, která bude věnována všeobecným sestram – budoucím mentorům, jež supervidují (odborně vedou) studenty přijíždějící ze zahraničí (Erasmus stáže) a s ohledem na dosavadní zkušenosti s vedením zahraničních studentů na těchto pracovištích.

Závěr:

Druhé pracovní setkání zástupců projektu EmpNURSE lze hodnotit jako velmi úspěšné jak po stránce produktivity, tak s výhledem na budoucí spolupráci. Na závěr setkání bylo konstatováno, že očekávané cíle projektu spočívající v podpoře profesionalizace kvalifikovaných sester zvýšením jejich supervizních dovedností, přípravě homogenního způsobu vzděláv-

Setkání se studenty oboru Všeobecná sestra ve FN Brno

ní mentorů (mentorship pilot model), posílení integrity vzdělávání a klinické praxe a zvýšení kongruence tedy shodnosti a souladu vzdělávání všeobecných sester v Evropské unii jsou postupně naplňovány. V prezentovaném mezinárodním projektu k posílení profesionalizace sester prostřednictvím mentorství v rámci programu celoživotního vzdělávání (Life Long Learning Programme Evropské komise) je zapojeno celkem

11 účastníků ze 7 zemí (Finsko, Velká Británie, Česká republika, Litva, Rumunsko a Maďarsko) a je nutno podotknout, že zapojení Katedry ošetrovatelství není formální záležitostí. Zároveň se domnívám, že postupně bude možné uplatnit postupy efektivního mentorství studentů, které budou připraveny v projektu, také pro další nelékařské obory nabízené na naší fakultě.

Tony Warne a Karen Holland (Salford University) při pracovním jednání

Briefing s náměstkyní ošetrovatelské péče FN Brno Bohunice Mgr. E. Mičudovou

Setkání se studenty a s náměstkyní ošetrovatelské péče FN Brno Bohunice

Zájem médií o názory na efektivitu projektu z pohledu sester z klinické praxe (Mgr. Z. Surá, vrchní sestra Chirurgické kliniky, Bc. Z. Miklíková z JIP 1 Chirurgické kliniky)

Dne 1. 4. 2011 po dlouhé nemoci zemřel doc. MUDr. Stanislav Janoušek, CSc., zástupce přednosty pro výuku v angličtině na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Doc. Janoušek se narodil 24. 11. 1951 v Prostějově, gymnázium s matematickým zaměřením a lékařskou fakultu vystudoval v Brně. Promoval v roce 1976 a nastoupil na I. interní kliniku Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně. Zde pracoval na koronární jednotce a podílel se výrazně na zavedení trombolytické léčby akutního infarktu myokardu (včetně intrakoronární trombolýzy), což se mu stalo základem pro pozdější kandidátskou i habilitační práci. Jeho obhajoba trombolýzy v 90. letech patřila k příjemným zpestřením všech kongresů. Jeho duel s prof. Widimským PTCA versus trombolýza byl pro mnohé nezapomenutelným zážitkem a ukázkou skvělých znalostí a argumentací doc. Janouška, v době kdy se začala výrazně uplatňovat invazivní léčba akutních koronárních syndromů.

Odborná praxe:

- 1976–1989 FN u Sv. Anny – I. interní klinika
 1989–1992 zahraniční expert v oboru kardiologie a interny
 Univerzitní nemocnice Al Thawra Hospital, Sanna,
 Jemenská arabská rep.
 1992–2011 FN Brno – Interní kardiologická klinika
 1994–2001 vedoucí lékař koronární jednotky + ambulantní lékař
 2001–2011 vedoucí lékař lůžkového oddělení A + ambulantní
 lékař

Atestace I. stupně z vnitřního lékařství – 1980

Atestace II. stupně z vnitřního lékařství – 1983

Pedagogická praxe:

- od r. 1982 odborný asistent LF MU
 od r. 1995 koordinátor výuky interních oborů LF MU
 a organizátor výuky zahraničních studentů

Vědeckovýzkumná praxe:

- 1988 – získal titul kandidát lékařských věd
 1998 – jmenován docentem pro obor vnitřní lékařství

Členství v odborných společnostech:

- Mezinárodní společnost pro aterosklerosu
 Česká internistická společnost
 Česká společnost pro anestézii, resuscitaci a intenzivní medicínu
 Česká kardiologická společnost

Člen pracovních skupin ČKS: echokardiografie; farmakoterapie, nukleární kardiologie, akutní kardiologie.

Po návratu z Jemenu do vlasti nastoupil na Interní kardiologickou kliniku FN Brno-Bohunice, kde pracoval až do své smrti. Nejprve i zde budoval koronární jednotku a byl její vedoucí, později byl zástupce pro školství, pak zástupce pro výuku v anglickém jazyce. V popředí jeho zájmu byla akutní kardiologie, proto není divu, že byl zakládající člen Pracovní skupiny akutní kardiologie České kardiologické společnosti a jeden ze spolupořadatelů všech kongresů této pracovní skupiny.

Pan docent Janoušek byl velmi aktivní i v publikační činnosti – publikoval několik set článků v České i zahraniční literatuře a přednesl desítky přednášek. Podílel se několika kapitolami asi na 10 učebnicích Vnitřního lékařství a kardiologie. Jeho kapitoly „Tumory srdce“ a „Zánětlivá onemocnění srdce“ jsou součástí i nové učebnice Vnitřního lékařství, která vyjde v nakladatelství GRADA teprve na podzim 2011.

Byl členem redakčních rad několika časopisů, jmenujme především Kardiologickou revue a Intervenční a akutní kardiologie. V časopise kardiologická revue pravidelně několikrát do roka publikoval především přehledné články a novinky v kardiologii. Byl výborným pedagogem vedl 3 studenty v doktorském studiu, kdy první – MUDr Aleš Tomásek – měl úspěšnou obhajobu v březnu 2011. Byl členem státnicové komise pro vnitřní lékařství v češtině i angličtině.

Byl úspěšným řešitelem několika mezinárodních klinických studií, díky kterým jsme se měli možnost setkávat nejen v práci, ale i na nejrůznějších místech naší zeměkoule.

Věnoval se neúnavně svým pacientům, vedl standardní oddělení „A,“ které bylo zaměřeno především na nemocné s ischemickou chorobou srdeční a každý čtvrtek měl kardiologickou ambulanci. V osobním životě byl věřícím člověkem a jeho koníčkem byla hra v šachy, kde dosáhl významných úspěchů. Osobně jsem s ním hrál šachy jen jedenkrát – na investigátorském meetingu na Sardinii a musím uznat, že byl vynikající. Svou poslední šachovou partii ale prohrál s nemocí, které se celý život věnoval – s akutním srdečním selháním.

Prof. MUDr Jindřich Špinar, CSc., prof. MUDr Jiří Vítovec, CSc.
 Brno, 15. 4. 2011

2. celofakultní konference o doktorském studijním programu na LF MU

5. 4. 2011

Dne 5. 4. 2011 se konala 2. celofakultní konference o doktorském studijním programu

Úvodní slovo pronesl děkan Lékařské fakulty Masarykovy univerzity prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc.

Děkan LF vyzvedl význam Doktorského studijního programu, vědeckého bádání a samostatné tvůrčí činnosti v oblasti výzkumu nebo vývoje. Pozornost věnoval vědě. Zdůraznil, že na rozdíl od běžného poznávání jde ve vědě o systematické racionální a metodické vyvozování a zobecnování nových poznatků na základě abstraktního myšlení a teoretické činnosti. Z projevu děkana vyzvedáváme především

- zodpovědnost nás za mladou generaci;
- jak naučíme studenty vědecky pracovat, tak to budou předávat dál;
- naprosto esenciální role školitele, jak ve výběru tématu, tak i vedení;
- proces: systematická práce na ústavu/klinice, starší vedou mladší, mladší se učí a pomáhají starším s vědeckou prací...
- s čím adept začne, v tom by měl pokračovat.

Závěrem prof. Mayer vyzvedl význam tzv. „minimálních požadavků“ na studenty Ph.D. programu.

Po té předal děkan LF slovo prof. MUDr. Ivanu Čapovi, který zahájil svoji přednášku Analý-

2005–2009	CHIRURGIE	ONKOL.	INTERNA	HY-HPLE	ARO
Přijati	136	101	103	79	28
Obhájili	60	27	43	23	13
Neobhájili	0	0	0	1	0
Ukončili bez obhajoby	34	14	54	22	11
Stav k 20. 9. 2010	168	122	94	82	41

Seznam OR podle četnosti studentů

Chirurgie	160
Onkologie	104
Vnitřní nemoci	84
Hygiena, prev.lék, epid.	78
Anesteziologie	39
Kardiologie	30

cca 70% celkového počtu

Neurologie	28
Lékařská biologie	27
Radiologie	26
ORL	23
Stomatologie	23
Oftalmologie	19
Pediatric	18
Sociální lék.	16
Dermatovenerologie	15
Lékařská biofyzika	13
Fyziologie, Psychiatrie	11
Patologie	8
Lék. Farmakologie	5
Anatomie	4
Soudní	4
Neurovědy	3
Gynekologie	2

CELKEM 722

zou DSP na LF MU s výhledem do budoucna. Tato vycházela ze stavu, ve kterém se DSP nacházelo v době nástupu nového managementu LF MU, tj. z počátku roku 2010.

Sdělení pana profesora Čapova bylo velmi podrobné. Účastníkům 2. celofakultní konference podal podrobný přehled o cíli studia, povinných a nepovinných předmětech v DSP, věnoval pozornost kreditnímu systému. Představil aktuální seznam oborových rad s jejími předsedy. Jedná se celkem o 26 oborových rad (dále jen OR), ve kterých bylo k 1. únoru 2010 celkem 722 studentů. Z tohoto počtu 130 z nich již předalo práci k obhajobě.

Naše redakce si dovoluje se souhlasem prof. Čapova zveřejnit v rámci tohoto článku některé statistické údaje.

Pozornost zaujal prof. Čapov i zhodnocením vlastního procesu DSP za posledních 5 let, tj. hodnocen období od roku 2005 do roku 2009. V tomto období bylo přijato 694 studentů, 289 obhájilo a 224 ukončilo bez obhajoby. Na konferenci byla prezentována i přehledná data týkající se OR s největším počtem studentů. Prof. Čapov se dále zabýval současným stavem, kdy včetně nově přijatých je 868 studentů. 323 studentů studuje formou prezenčního studia a 545 studentů se rozhodlo pro formu kombinovanou.

V projevu zazněl i apel věnovat větší pozornost délce studia a to z těchto důvodů:

- devalvace kvality DSP,**
- peníze dostává LF maximálně po dobu 5 let /cca 18.000,- Kč/student/rok,**
- poukazuje na špatnou činnost školitelů / do budoucna musí být zásadně u školitelů mimofakultních i odpovědný školitel z LF MU (!),**

- d) školící pracoviště studenta DSP musí být zásadně pracovištěm LF MU,
- e) do budoucna není vyloučeno vrácení peněz u těch studentů, kteří skončili sedmileté či osmileté studium bez obhajoby (!),
- f) nutný vyšší dohled a aktivita ze strany jednotlivých oborových rad (OR budou upozorňovány na tyto studenty),
- g) zvýšená kontrolní činnost (interní) – z rektorátu MU.

Podrobnou pozornost věnoval prof. Čapov trendům a dlouhodobým cílům.

Smyslem zamýšlených změn je **zkvalitnění procesu DSP**. Tyto změny vycházejí z výše uvedeného.

V současné době nelze převzít styl DSP ze západních zemí, a to zejména v klinických oborech a to z důvodů nemožnosti uvolnění pracovníka oddělení „full time“ jen na výzkum. Není možné totiž z provozních důvodů umístit lékaře na 2 až 3 roky do laboratoří či experimentální sál (otázka plateb).

Čapov upozornil na faktory, kterými je dáno zkvalitnění procesu DSP.

Měly by se opustit práce retrospektivní, konstatující notoricky známá fakta či správnost postupu oddělení či kliniky.

Práce by měly být spíše **prospektivní, s upřednostněním práce experimentální, či alespoň**

z části experimentální, ale s jednoznačným přínosem pro vědu či alespoň klinickou praxi. Vítané jsou práce meziklinické, zvláště mezioborové.

Disertační práce ověřují nejen požadavky k samostatné tvořivé vědecké práci, ale musí přinášet i nové vědecké poznatky.

Zájem LF by měl být v preferenci prezenční formy studia – z důvodu možnosti většího vlivu na studenta.

Kvalitativní opatření jsou nutná a povede to k výraznému snížení studentů v DSP (asi nutný směr).

Minimální publikační požadavky (nepodkročitelné minimum).

Doposud byly a jsou velmi různorodé a rozmanité. Požadavky se neshodují ani u dvou OR. V tomto bodě představil prof. Čapov i současná publikační minima u jednotlivých OR.

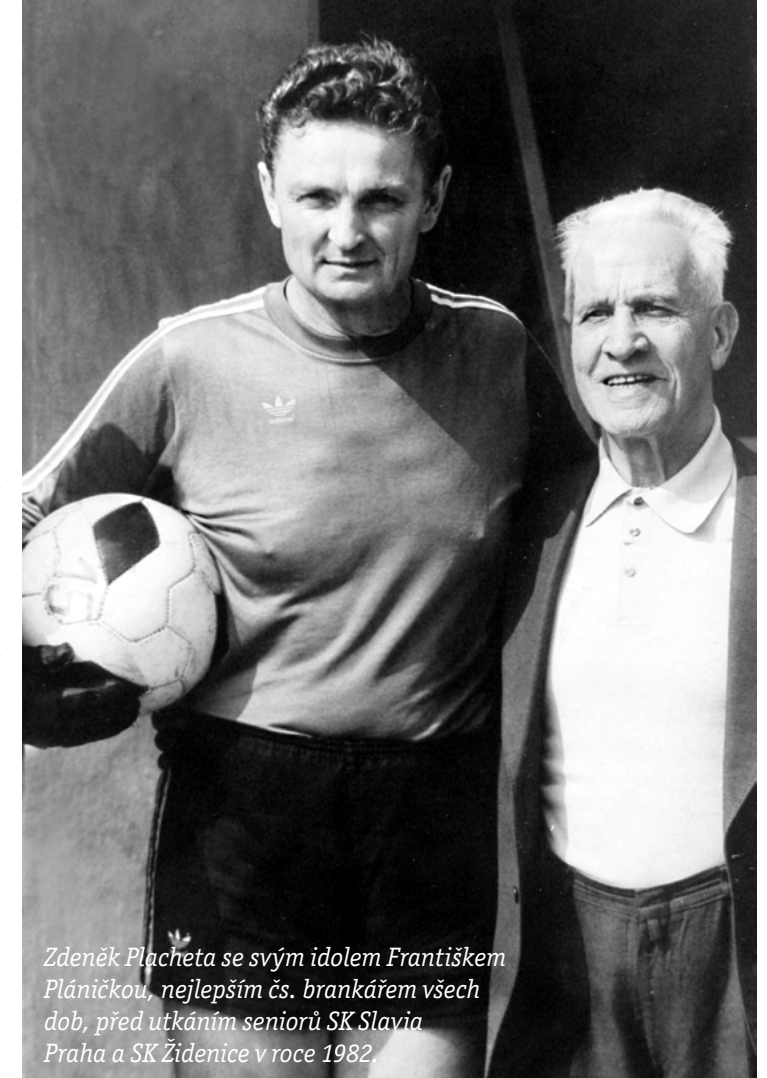
Projev profesora Čapova byl ukončen podrobnou analýzou ukončených prací v DSP za období 2009–2010.

Součástí 2. celofakultní konference bylo i krátké vystoupení 2 Ph.D. studentů **MUDr. Marka Krále, Ph.D.**, a **PharmDr. Zuzany Holubcové, Ph.D.**, kteří se s účastníky konference podělili o své zkušenosti a postřehy, které v průběhu Ph.D. studia získali.

Po těchto vystoupeních následovala věcná diskuze k dané problematice.

K životnímu jubileu
prof. MUDr. Zdeňka Plachety, DrSc.
(*1931)

Zdeněk Placheta se svým idolem Františkem Pláničkou, nejlepším čs. brankářem všech dob, před utkáním seniorů SK Slavia Praha a SK Židenice v roce 1982.

Navzdory pokročilému věku můžete i v těchto dnech zastihnout profesora Zdeňka Plachetu v aktivní činnosti na Klinice tělovýchovného lékařství a rehabilitace Lékařské fakulty Masarykovy univerzity. Dosud neztratil pracovní elán a ctí žádost angažovat se ve vědě a výzkumu. V poslední době byl vyzván k přípravě nového vydání úspěšné publikace *Submaximal Exercise Testing*. V oboru tělovýchovného lékařství a funkční diagnostiky stále patří jeho odborné práce k často citovaným. Cesta profesora Plachety k tělovýchovnému lékařství nebyla přímočará, rozhodnutí věnovat se nově se rozvíjícímu oboru předcházelo studium anatomie a zdravotnická praxe na interně, chirurgii, ORL a nakonec na oddělení tělovýchovného lékařství druhé interní kliniky u prof. J. Polčáka ve Fakultní nemocnici u sv. Anny, kde atestoval. Poté se už systematicky trvale zabýval klinickou fyziologií, funkční diagnostikou zdravých i nemocných a výzkumem vlivu pohybové aktivity na

zdravotní, somatický a funkční stav populace. Jak sám připomíná, tomu všemu předcházelo dlouhé teoretické studium a praxe. Vlastně to všechno začalo rokem 1950, kdy vstoupil na lékařskou fakultu. Nesplnil si však své přání stát se chirurgem, i když léta trávil intenzivní přípravou - studiem anatomie. V r. 1958 se rozhodl odejít do zdravotnictví. Nástupem do praxe začalo jeho druhé životní období, výzkumné a preklinické. Po absolvování povinné praxe na různých odděleních zakotvil nakonec na oddělení tělovýchovného lékařství. Nebyla to volba náhodná, vedle morfologie ho zajímaly i funkce lidského organismu – jejich reakce a adaptace na různé typy fyzické zátěže. Sám byl od mládí aktivním sportovcem, pěstoval cyklistiku, plavání, lyžování, lehkou atletiku, závodně hrál košíkovou a kopanou (brankář), mezi léty 1954 až 1960 i v nejvyšších soutěžích a v reprezentaci. K rozhodnutí věnovat se nově se rodícímu oboru přispěly učební texty a přednášky z fyziologie prof. V. Kruty i monografie prof. J. Krále *Klinika tělovýchovného lékařství*. Oceňoval, že může v tomto oboru uplatnit své znalosti fyziologie, interny, ale také traumatologie a rehabilitace. Uvítal nabídku odjet na zkušenou do Kreische u Drážďan. Při pobytu v Sportmedizinisches Rehabilitationszentrum obhájil v Lipsku po náročném jazykové zkoušce dizertační práci nazvanou: „Zur Bedeutung einiger elektrodiagnostischer Werte des neuromuskulären Systems in der sportmedizinischen Funktionsdiagnostik“. Získal titul Dr.med. místo v cizině nedůvěryhodného označení „promovaný lékař“. Byl pověřen mj. péčí o olympijské fotbalové mužstvo společně pro NDR a NSR, s nímž se zúčastnil jako týmový lékař OH 1954 v Tokiu (bronzová

medaile). Profesor Placheta mnoho úsilí věnoval rovněž studiu angličtiny v King's School of English v Anglii, francouzštiny i matematické statistiky v Brně. S titulem Dr.med a kandidáta věd (1966) začal pracovat jako samostatný lékař Krajského ústavu národního zdraví v Brně. Brzy nato se stal odborným asistentem tělovýchovného lékařství, ale na začátku normalizačního období byl pedagogické činnosti zbaven. Z vůle svého nadřízeného neoficiálně učil na lékařské a pedagogické fakultě funkční anatomii a fyziologii tělesné zátěže. V duchu tradic pracoviště, kde zůstal jako vědecký pracovník, se soustředil na zkoumání vlivu pohybové aktivity na tělesný rozvoj, zdravotní stav a na funkční zdatnost mládeže ve věku 12 až 18 let, podílel se na řešení výzkumných úkolů kategorie A, samostatně i v kolektivu publikoval desítky prací v časopisech, sbornících a monografiích, referoval na vědeckých konferencích, to vše doma i za hranicemi. Nejvýznamnější kolektivní dílo, na němž měl výrazný podíl *Youth and Physical Activity* (1980) se setkala s mimořádným zahraničním ohlasem. Monografie byla ihned rozebrána a na pracoviště docházelo mnoho pochvalných dopisů a pozitivních referencí. Dosud je dílo citováno v odborné světové literatuře. Druhým, tentokrát výhradně jeho zájmem bylo studium funkční diagnostiky nervosvalového a kardiorespiračního systému, energetického metabolismu, změn vnitřního prostředí a acidobazické rovnováhy i dalších funkčních i biochemických parametrů při různé fyzické zátěži, objemu a intenzitě v laboratorních i reálných podmínkách. Významné výsledky tohoto výzkumu shrnul v monografii *Submaximal Exercise Testing* (1988). Sloužily funkční diagnostice zdravých,

ale také oslabených a nemocných osob v klinické praxi pracoviště, které už od roku 1982 bylo Klinikou tělovýchovného lékařství. Na konci tohoto druhého působení profesora Plachety zůstaly desítky odborných statí, sborníky, monografie, četné žádosti o separata z mnoha evropských pracovišť, také z USA, Kanady, Izraele a Japonska, dlouhý seznam citací a několik cen České lékařské společnosti J. E. Purkyně za nejlepší práci roku. Byl to úspěch nejen profesora Plachety, nýbrž také spolupracovníků z vlastního pracoviště i z dalších klinik a fakult stejně jako i výzkumníků jiných institucí přizvaných ke spolupráci. Svě třetí období označil profesor Placheta za klinické, začalo zřízením kliniky a pokračovalo částečným uvolněním politických tlaků, které mu konečně umožnilo zasloužený profesní postup. V r. 1986 se na Univerzitě Karlově habilitoval a o rok později tam také obhájil doktorskou disertaci. Rok 1988 mu přinesl další úspěchy – stal se přednostou kliniky a profesorem. Toto postavení mu naplno dovolilo rozvinout vlastní koncepci – význam funkční diagnostiky zdravých i nemocných a konziliární činnost. Funkční diagnostika se dostala i do názvu kliniky, protože začala být plně používána k posuzování závažnosti onemocnění a k individuální preskripci vhodné pohybové léčby. Aktuální praxe očekávala od funkční diagnostiky zlepšení neuspokojivého zdravotního stavu české populace, snížení incidence i prevalence kardiovaskulárních i jiných onemocnění i prodloužení a zkvalitnění života. Zátěžová funkční diagnostika a později i základy rehabilitace byly zařazeny do výuky, byla napsána skripta a monografie „Zátěžová diagnostika v ambulanci a klinické praxi“, která v podstatě slouží podnes.

Funkční diagnostika, pohybová léčba a prevence u ischemických pacientů, diabetiků, u dětí se skoliózou i u mladých onkologických pacientů naplňovala vědecké práce a grantové projekty. Profesor Zdeněk Placheta značnou měrou přispěl ke zvýšení vědecké erudice na svém pracovišti, které předal v r. 1996; dosud pracuje ve zkráceném úvazku jako profesor konzultant. Přidejme ještě několik poznámek k osobnosti lékaře, vědce a výzkumníka, bez nichž by byl jeho obraz neúplný. Léčebně i preventivně také pečoval po celou dobu o závodní sportovce a často vykonával zdravotnickou službu při významných sportovních akcích. Byl také lékařem některých reprezentačních družstev i týmovým lékařem dráhových a silničních cyklistů, s nimiž se zúčastnil mnoha domácích i zahraničních akcí (mistrovství světa, OH, 5x jako hlavní lékař Závodu míru, atd.), při nichž bylo dosaženo mnoha úspěchů se ziskem desítek medailí. Výjezdy do zahraničí mu umožnily poznávat cizí země, zdokonalovat se ve znalosti jazyků a rozvinout i další ze svých zájmů týkajících se historie a umění. Někdejší aktivní sportovní závodní činnost vyměnil profesor Placheta už za sport a pohyb pro zdraví. Je přesvědčen, že právě tělesná aktivita příznivě ovlivňuje zdravotní i funkční stav člověka, udržuje výkonnost a chuť k práci, zkvalitňuje život. Tomuto přesvědčení zasvětil svůj profesní život. Popřejme mu, aby měl ještě dlouho dost sil plnit si své další plány.

MUDr. Pavel Homolka, Ph.D.
Prof. MUDr. Jarmila Siegelová, DrSc.
Prof. MUDr. Petr Dobšák, CSc.

EI CML – EUROPEAN INVESTIGATORS MEETING ON CHRONIC MYELOID LEUKEMIA

PROFESOR MAYER BYL POCTĚN VÝZVOU ZORGANIZOVAT 19. ODBORNÝ MEETING VÝZKUMNÍKŮ V OBLASTI CHRONICKÉ MYELOIDNÍ LEUKEMIE (EI CML – EUROPEAN INVESTIGATORS MEETING ON CHRONIC MYELOID LEUKEMIA). TENTO MEETING SE KONAL V PRAZE VE DNECH 5.–8. 5. 2011 A ZÚČASTNILI SE VŠICHNI NEJDŮLEŽITĚJŠÍ A ŠPIČKOVÍ LIDÉ V TĚTO OBLASTI Z CELÉ EVROPY. PRŮBĚH ZASEDÁNÍ BYL VŠEMI ÚČASTNÍKY VYSOCE HODNOCEN A BYLA TO VELKÁ POCTA PRO NAŠI LF I PRO CELOU NAŠI REPUBLIKU.

19th EUROPEAN INVESTIGATORS ON CML

May 5–8, 2011

Minorite Monastery of St. James, Prague, Czech Republic

WELCOME ADDRESS

Dear colleagues, dear friends!

I am extremely delighted, that during the last EI CML meeting, you voted for Prague as the venue of the next 2011 EI CML. It is really a great honor for me, for the Czech CML community, and for **CELL**, The **CzEch** Leukemia Study Group for **Life**. Now, we have finalized the basic logistics and here, I would like to give you the final information. I will do my best the forthcoming meeting will be an excellent platform for sharing data, results, protocols, and ideas for further research.

Looking forward to see you in Prague,
sincerely yours,

Jiri Mayer

ORGANIZING COMPANY

Meritis s.r.o.
Milena Notová
Obrovského 644
141 00 Prague 4
Czech Republic

E-mail: notova@meritis.cz
Tel.: +420 272 774 064–5
Fax: +420 272 767 597
GSM: +420 736 484 159

EI · CML

EUROPEAN INVESTIGATORS ON CML

 NOVARTIS

Supported by Novartis via
educational grant to CELL.

the **CzEch** leukemia
study group for **life**

23. 3. 2011 se konalo zasedání vědecké rady Lékařské fakulty Masarykovy univerzity.

Mimo jiné probíhalo habilitační řízení **MUDr. Lubomíra Křivana, Ph.D.**, odborného asistenta Interní kardiologické kliniky LF MU. Charakteristiku přednesl předseda habilitační komise prof. MUDr. Bořivoj Semrád, CSc.

MUDr. L. Křivan pracuje od promoce na Interní kardiologické klinice FN Brno, od r. 1999 také jako asistent, od r. 2003 odborný asistent vnitřního lékařství na LF MU. V roce 2001 se stal vedoucím lůžkového oddělení IKK a od roku 2010 pracuje na částečný úvazek 0,2 ve Fakultní nemocnici Ostrava v pozici školitele a konzultanta pro kardiostimulaci a elektrofyzilogii.

MUDr. Křivan zabývá kardiologií a především arytmiologií a klinickou elektrofyzilogií. V každodenní lékařské praxi se věnuje invazivní klinické elektrofyzilogii v celém jejím rozsahu včetně implantací kardiostimulátorů a defibrilátorů, elektrofyzilogického vyšetřování a katetrových ablací. Tématice srdečních arytmií se věnoval i v rámci doktorského studijního programu a titul Ph.D. obhájil s prací „Komplikace při dlouhodobém sledování nemocných s implantovaným kardioverterem defibrilátorem“. MUDr. Křivan se rovněž intenzivně věnuje neinvazivní stratifikaci rizika náhlé srdeční smrti a na toto téma získal 2 granty IGA MZ, z nichž jeden byl úspěšně dokončen a druhý probíhá v současnosti. Dr. Křivan s blízkými spolupracovníky zavedl na IKK nové metody neinvazivní stratifikace jako je vyšetření turbulence srdečního rytmu, nebo vyšetření mikrovolt T wave alternans, které převedl do klinické praxe a v současnosti se může prezentovat největším souborem takto vyšetřených pacientů v ČR. Tyto zkušenosti byly publikovány v řadě tuzemských i zahraničních odborných časopisů – 32 pův. prací (souhrnný IF 6,664), 63 citací (z toho polovina v databázích WOS a SCOPUS).

MUDr. Křivan absolvoval zahraniční stáže ve Velké Británii, v Innsbrucku. Je držitelem licencí ČLK pro Interní i chirurgickou část implantací kardiostimulátorů a defibrilátorů, dále pro diagnostickou srdeční elektrofyzilogii a radiofrekvenční ablace. Ve všech těchto 4 licenčních skupinách má zároveň licenční oprávnění odborného školitele.

Pedagogické činnosti se pravidelně věnuje již od roku 1997. Vyučuje na IKK Interní propedeutiku, dále vede semináře i přednášky studentů v V. ročníku LF v bloku kardiologie, školil absolventa DSP.

Dr. Křivan je členem České lékařské společnosti, České kardiologické společnosti a European Heart Rhythm Society (EHRA). V letech 2004–2010 byl členem výboru Pracovní skupiny pro arytmiie a kardiostimulaci ČKS. Podílel se na organizacích mezinárodních sympozií v rámci pracovní skupiny a tvorbě Doporučených postupů pro léčbu arytmií pod záštitou ČKS. Je recenzentem několika kardiologických časopisů.

Přednáška pro odbornou veřejnost byla proslovena 8. 2. 2011 na téma Prevence náhlé srdeční smrti v současné klinické praxi, a kladně zhodnocena členy habilitační komise. Před VR LF MU obhájil habilitační práci „Implantabilní kardiovertery-defibrilátory v primární prevenci náhlé srdeční smrti“ po diskusi a neveřejném hlasování s výsledkem: 38 kladných hlasů, 1 záporný, 0 neplatných. Návrh na jmenování docentem pro vnitřní lékařství bude postoupen rektoru MU.

Naše redakce požádala MUDr. Lubomíra Křivana, Ph.D., aby nám v krátkosti představil svoji habilitační práci.

Abstrakt k habilitační práci

Implantabilní kardiovertery-defibrilátory v primární prevenci náhlé srdeční smrti
MUDr. Lubomír Křivan, Ph.D., IKK FN Brno, Masarykova univerzita Brno

Stav problematiky

Náhlá srdeční smrt (NSS) zůstává přes veškeré pokroky moderní kardiologie závažným společensko-medickým problémem. Incidence NSS se pohybuje mezi 0,36–1,28 na 1000 obyvatel ročně. Většina náhlých smrtí (80 %) nastává doma a pouze asi 15 % na veřejných místech. Zhruba 40 % úmrtí proběhne beze svědků. Data ze Spojených států ukazují, že NSS umírá každoročně více lidí, než na karcinomu plic, mozkové příhody a AIDS dohromady. Za více než 90 % náhlých úmrtí jsou odpovědná 2 onemocnění, ischemická choroba srdeční (ICHS) a dilatující kardiomyopatie (DKMP) (5). Rozhodujícími faktory jsou přítomnost jizvy po infarktu myokardu (IM) a stupeň dysfunkce levé komory, respektive míra srdečního selhání. Nejčastější příčinou NSS jsou maligní arytmiie. Na základě výsledků velkých multicentrických studií, které testovaly různé terapeutické přístupy v léčbě maligních arytmií je v současnosti jedinou účinnou léčbou implantace kardioverteru-defibrilátoru (ICD). Dnes jsou pacienti po prodělané maligní arytmií indikováni k implantaci ICD, jako léčbě 1. volby. Do popředí zájmu se ale dostává mnohem větší skupina pacientů, kteří nikdy maligní arytmií neprodělali, avšak jejichž riziko NSS je velké. Jedná o primární prevenci NSS. Ačkoliv studie opět prokázaly jednoznačnou superioritu ICD nad ostatními terapeutickými přístupy nelze tuto léčbu použít bezvýhradně. Dle současných poznatků by měla implantace ICD proběhnout u každého pacienta s dysfunkcí levé komory a známkami srdečního selhání. Důvodů, proč se tak neděje je více: extrémní ekonomická zátěž při striktním dodržování doporučených postupů, zatížení pacientů rizikem komplikací, vyšší počet nemocných, které je třeba léčit k záchraně jednoho života. Tento rozpor mezi doporučenými postupy na základě výsledků studií a skutečných počtů implantací ICD vede k trvalé snaze o lepší rizikovou stratifikaci pacientů, tak, aby klesl počet nemocných, kteří jsou nositeli ICD, přestože nikdy žádnou maligní arytmií neprodělají.

Struktura habilitační práce

Autor se dlouhodobě věnuje neinvazivní rizikové stratifikaci NSS, invazivnímu vyšetřování rizika nemocných, implantacím ICD a sledování těchto pacientů včetně hodnocení efektivity, terapie, rizik a komplikací s ní spojených. Habilitační práce je koncipována, jako soubor publikovaných prací k danému tématu v recenzovaných časopisech a kapitolách učebnic, doplněný komentářem. Uveřejněné články v průběhu posledních 10 let mapují snahu o lepší definici rizika NSS na základě neinvazivních vyšetření.

Celá habilitační práce je rozdělena do 3 částí. První část obsahuje úvod do problematiky NSS, rozdělení na primární a sekundární prevenci, představení jednotlivých rizikových znaků NSS používaných v klinické praxi a popis využití ICD v léčbě maligních arytmií. Tato část je složena ze 3 přehledových prací a jedné kapitoly v učebnici. Druhá část habilitační práce uvádí výsledky dlouhodobého sledování pacientů s ICD se zaměřením na komplikace a jejich řešení. Publikace se opírají o původní data získaná sledováním souboru pacientů léčených na IKK. Tato část je tvořena 5 původními pracemi publikovanými v recenzovaných časopisech. Poslední celek habilitační práce je zaměřen na rizikovou stratifikaci pacientů v primární prevenci a vychází z dat získaných při dlouhodobém sledování pacientů s ICD a provádění neinvazivních testů. Rovněž obsahuje informace o nové stratifikační metodě - měření mikrovolt T Wave alternans. Autor uvádí výsledky z dosud největšího souboru pacientů vyšetřených touto metodou publikovaného v ČR. Tento oddíl je tvořen 8 původními a 1 přehledovou prací, které byly publikovány v recenzovaných časopisech.

Podíl uchazeče

Celkově je habilitační práce tvořena 18 publikovanými pracemi, u kterých je uchazeč ve 14 případech hlavním autorem a ve 4 případech spoluautorem.

naše
fakulta

Ediční oddělení
Lékařská fakulta
Masarykova univerzita
Kamenice 5
625 00 Brno

telefon: +420 549 493 998
tiskove.odd@med.muni.cz
www.med.muni.cz
www.muni.cz

grafické zpracování, sazba:
Radim Šustr, DiS.
Institut biostatistiky
a analýz MU

2. ročník, červen 2011

Připravujeme

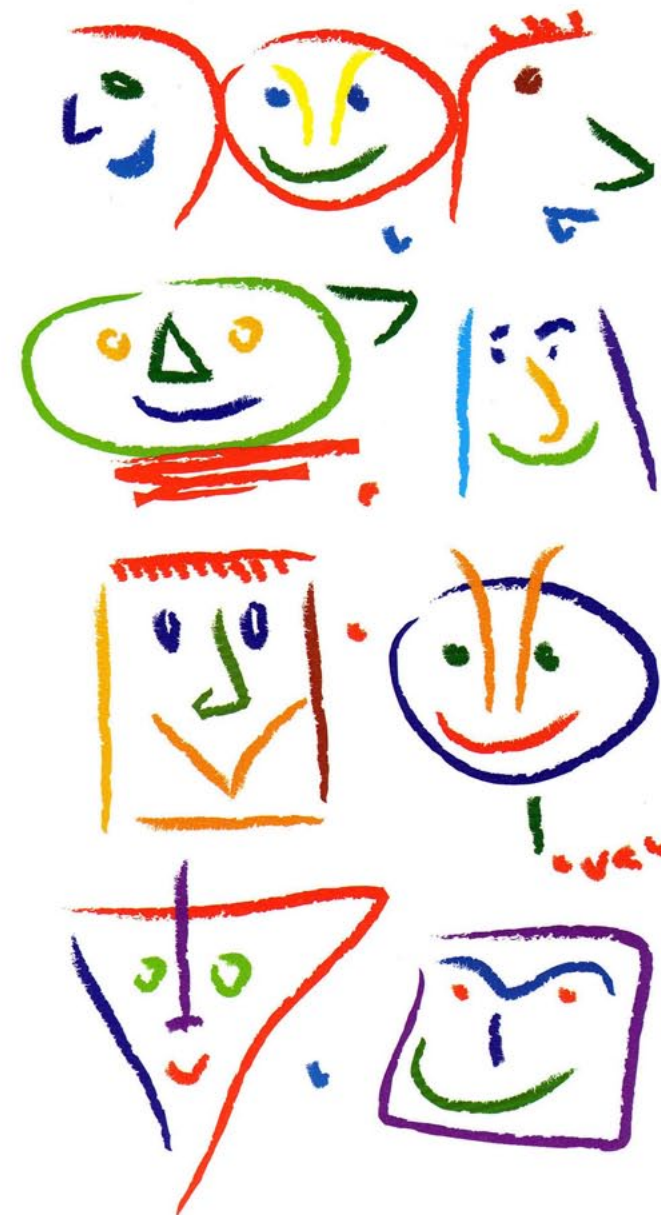
Rozhovor s prof. MUDr. Jindřichem Špinarem, CSc., před-
nostou Interní kardiologické kliniky LF MU a FN Brno

Nové příspěvky, které budete chtít publikovat v dalším čísle
bulletinu, zaslejte, prosím, na adresu redakce.
Rádi zodpovíme vaše dotazy.

PEDIATRIA

László Kovács a spoluautoři

naše fakulta

informační bulletin
Lékařské fakulty
Masarykovy univerzity

vydává Lékařská fakulta Masarykovy univerzity